

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK XI 232

NORGES BERGVERKSDRIFT 1954

MED OPPGAVER OVER BERGVERKSDRIFTEN PÅ SVALBARD I ÅRET 1954

Norway's Mining Industry 1954

STATISTISK SENTRALBYRÅ
CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF NORWAY
OSLO 1956

Norges offisielle statistikk, rekke XI

Norway's Official Statistics, series XI

Rekke XI

Trykt 1955

- Nr.190 Økonomisk utsyn over året 1954 *Economic survey*
— 191 Folkemengdens bevegelse 1952 *Vital statistics and migration statistics*
— 192 Veterinærvesenet 1952 *Service vétérinaire*
— 193 Alkoholstatistikk 1953 *Alcohol statistics*
— 194 Syketrygden 1952 *Assurance-maladie nationale*
— 195 Folkemengden i herreder og byer 1 januar 1954 *Population in rural districts and towns*
— 196 Sunnhetstilstanden og medisinalforholdene 1952 *Medical statistical report*
— 197 Norges bergverksdrift 1953 *Norway's mining industry*
— 198 Telegrafverket 1953—54 *Télégraphes et téléphones de l'Etat*
— 199 Skattestatistikk 1953—54 *Tax statistics*
— 200 Norges postverk 1954 *Statistique postale*
— 201 Forsikringselskaper 1953 *Sociétés d'assurances*
— 202 Jordbruksstatistikk 1954 *Agricultural statistics*
— 203 Kommunenes gjeld og kontantbeholdning m. v. 1954 *Municipal debt and cash holdings etc.*
— 204 Norges handel 1953 Del I *Foreign trade of Norway. Part I*
— 205 Norges fiskerier 1952. *Fisheries statistics of Norway.*
— 206 Norges industri 1953 *Industrial production statistics*
— 207 Kriminalstatistikk 1953 *Criminal statistics*
— 208 Bankstatistikk 1953 *Banking statistics*
— 209 Norges elektrisitetsverker 1952 *Electricity plants*
— 210 Forbruket av trevirke på gårdene 1952/53 *Consumption of wood on farms*
— 211 Norges jernbaner 1951—52 *Chemins de fer norvégiens*
— 212 Statistisk årbok 1955 *Statistical yearbook of Norway*
— 213 Alkoholstatistikk 1954 *Alcohol statistics*
— 214 Sinnssykehusenes virksomhet 1953 *Hospitals for mental disease*
— 215 Norges handel 1953 Del II *Foreign trade of Norway Part II*
— 216 Norges kommunale finanser 1950/51 og 1951/52 *Municipal finances*

Rekke XI

Trykt 1956

- Nr.217 Økonomisk utsyn over året 1955 *Economic survey*
— 218 Meieribruket i Noreg 1953 *Norway's dairy industry*
— 219 Veitrafikkulykker 1951—1953 *Road traffic accidents*
— 220 Norges handel 1954 Del I *Foreign trade of Norway Part I*
— 221 Folketellingen 1. desember 1950 III Folkemengden etter hovedyrke i de enkelte kommuner og fylker *Population census December 1, 1950 III Population by principal occupation in the rural and town municipalities and counties*
— 222 Undervisningsstatistikk 1952—53 *Statistics on education*
— 223 Norges elektrisitetsverker 1953 *Electricity plants*

NORGES BERGVERKSDRIFT 1954

MED OPPGAVER OVER BERGVERKSDRIFTEN PÅ SVALBARD I ÅRET 1954

Norway's Mining Industry 1954

STATISTISK SENTRALBYRÅ
CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF NORWAY
OSLO 1956

Tidligere utkommet:

Norges bergværksdrift 1866—70, C. No. 12, 1871—73, C. No. 12, 1874 og —75, C. No. 12, 1876—79, C. No. 12, 1880—82, C. No. 12, 1883—85 III No. 40, 1886—88 III No. 128, 1889 og —90 III No. 165, 1891—93 III No. 231, 1894 og —95 III No. 285, 1896—98 III No. 340, 1899 og 1900 IV Nr. 59, 1901—03 IV Nr. 113, 1904 og —05 V Nr. 33, 1906 V Nr. 54.

Norges bergverksdrift 1907 V nr. 76, 1908 V nr. 111, 1909 V nr. 135, 1910 V nr. 159, 1911 V nr. 197, 1912 VI nr. 2, 1913 VI nr. 29, 1914 VI nr. 60, 1915 VI nr. 95, 1916 VI nr. 138, 1917 VI nr. 155, 1918 VII nr. 14, 1919 og —20 VII nr. 48, 1921 VII nr. 70, 1922 VII nr. 95, 1923 VII nr. 146, 1924 VII nr. 178, 1925 VIII nr. 3, 1926 VIII nr. 35, 1927 VIII nr. 78, 1928 VIII nr. 105, 1929 VIII nr. 137, 1930 VIII nr. 155, 1931 VIII nr. 193, 1932 IX nr. 15, 1933 IX nr. 42, 1934 IX nr. 69, 1935 IX nr. 95, 1936 IX nr. 121, 1937 IX nr. 147, 1938 IX nr. 176, 1939 X nr. 4, 1940 X nr. 26, 1941 X nr. 49, 1942 X nr. 68, 1943 X nr. 87, 1944 X nr. 105, 1945 X nr. 130, 1946 X nr. 147, 1947 X nr. 176, 1948 XI nr. 8, 1949 XI nr. 55, 1950 XI nr. 105, 1951 XI nr. 124, 1952 XI nr. 162, 1953 XI nr. 197.

Forord

«Norges bergverksdrift 1954» inneholder som i tidligere år statistikk over malmutvinningen, metallproduksjonen og kulldriften på Svalbard. Dessuten har en på samme måte som før tatt inn meldingene fra bergmesterne.

Statistikken omfatter bare de bergverk og metallprodusenter som har vært i drift i 1954. Om de andre bergverk er det gitt nærmere opplysninger i bergmesternes meldinger. I innledningsavsnittet er det slik som for 1953 tatt inn en tabell over produksjon og utførsel av de viktigste ikke-metalliske mineraler.

Statistikken har vært utarbeidd under ledelse av sekretær Ingolf Strøm

Statistisk Sentralbyrå, Oslo, 1. februar 1956.

Petter Jakob Bjerve.

Ø y v i n d S u n d s b ø .

Innhold

Oversikt.	Side
Innledning	7
Bergverksdriften	7
Mineralproduksjonen	9
Metallproduksjonen	9
Bergverksdriften på Svalbard	11
Sammendrag på engelsk	13
T a b e l l e r.	
I. Oversikt over malmutvinningen ved gruvene	14
II. Gjennomsnittlig arbeidertall ved gruvene	14
III. Utførte timeverk og utbetalte lønninger ved gruvene	14
IV. Detaljerte oppgaver over malmutvinningen	15
V. Forbruk av brensel og hjelpestoffer ved gruvene	17
VI. Oversikt over metallproduksjonen	17
VII. Oppgaver over produksjon og råstofforbruk ved metallproduserende bedrifter	18
Engelsk oversettelse av forspalter og hoder i tabellene I—VII	19
Bergmesternes meldinger om bergverksdriften i året 1954	24
Østlandske bergdistrikt	24
Vestlandske —	28
Trondheimske —	31
Nordlandske —	38
Finnmark —	43
Svalbard —	45
Register til bergmesternes meldinger	49

Contents

Survey.	Page
Introduction	7
Mining	7
Mineral production.....	9
Metal production.....	9
Mining in Svalbard	11
Summary	13
T a b l e s .	
I. Survey of ore production in the mines	14
II. Average yearly number of wage earners in the mines	14
III. Number of hours worked and wages paid to the wage earners in the mines	14
IV. Detailed survey of ore production	15
V. Consumption of fuel etc. in the mines	17
VI. Survey of metal production.....	17
VII. Detailed survey of metal production and raw materials used in the metal producing works	18
English translation of text columns and headings for tables I—VII	19
Reports of mineral production given by the mine inspectors	24
Register to the reports from the mine inspectors.....	49

Oversikt

Innledning.

Bergverksstatistikken omfatter både gruvedrift og metallutvinning. I oppgavene over gruvedriften er det bare tatt med de gruver som går inn under «lov angaaende Bergverksdriften» av 14. juli 1842, dvs. gruver med mutbare ertser eller malmgruver. I meldingene fra bergmesterne som blir utarbeidd på grunnlag av rapporter fra de enkelte bergverk og trykt i bergverksstatistikken, er det foruten oppgaver over driften ved malmgruver og hytter også gitt oppgaver over driften ved en rekke stein- og mineralbrott. De oppgaver som bergmesterne får fra bedrifter som driver gruvedrift i slike brott, er imidlertid ikke basert på samme generelle oppgaveplikt som for malmgruver, men på spesielle konsesjonslover. Det materiale som bergmesterne får inn over driften ved stein- og mineralbrottene er imidlertid så mangelfullt at det ikke egner seg for statistisk bearbeiding.

Etter at Norge ble tilkjent suverenitet over Svalbard i 1925, er det fra bergmesteren der kommet inn oppgaver over driften ved kullgruver m. v. fra og med 1926. Denne virksomheten er imidlertid ikke tatt med i tabellene over bergverksdriften, men belyst i særskilte tabeller.

Før 1923 omfattet bergverksstatistikkens oppgaver over metallutvinningen praktisk talt all smelting av norskproduserte malmer, men bare en del av den metallutvinning som var basert på importerte råstoffer. Men fra og med 1923 har statistikken tatt sikte på å gi fullstendige oppgaver over all metallutvinning uansett malmens opprinnelse.

Bergverksdriften.

Utførlige oppgaver over malmproduksjonen i 1954 finnes i tabellene I—V, side 14—17 i tabellverket. For årene 1948—54 er det i tabell 1 gitt et sammen- drag av de viktigste tall.

Tabell 1. Hovedtall for bergverksdriften.

	1948	1949	1950	1951	1952	1953	1954
Tallet på bedrifter	17	19	19	19	25	28	25
Tallet på funksjonærer	389	419	408	434	620	618	639
Utbetalt funksjonærlønn (1000 kr.) ..	3 430	3 837	4 036	4 707	8 514	8 731	9 291
Gj.sn. arbeidertall	3 357	3 438	3 390	3 604	4 536	4 873	5 114
Utførte timeverk (1000)	6 989	7 233	7 025	7 456	9 153	10 056	9 953
Utbetalt arbeidslønn (1000 kr.)	20 672	22 302	23 797	29 723	42 210	48 479	50 415
Bruttoproduksjonsverdi (1000 kr.)....	58 302	64 634	86 358	111 862	188 125	222 821	217 488
Bearbeidelsesverdi (1000 kr.)	53 907	59 640	80 462	103 559	172 532	201 076	197 383
Produksjonsindeks	92,2	100,0	101,9	101,8	127,0	152,3	153,8

Driften ved malmgruvene var litt større i 1954 enn i 1953, idet produksjonsindeksen viser en oppgang på 1 pct. Denne oppgangen skyldes særlig økt produksjon av svovelkis ved Skorovas gruver som var i full drift i hele 1954. På den annen side var det nedgang i produksjonen av jernmalm fordi A/S Sydvaranger på grunn av spesielle avsetningsvansker måtte innskrenke produksjonen med vel 10 pct. I 1954 var det ingen produksjon av rutilkonsentrat og wolframmalm, idet produsentene her måtte legge ned produksjonen da prisfallet på malmene gjorde driften ulønnsom. Bortsett fra Mofjellet gruve som tok opp igjen driften i begynnelsen av 1954 etter trekvart års stans, var det ikke noen nye bergverk som ble satt i gang i 1954.

I tabell 2 er det gitt en oversikt over mengde og verdi av de enkelte malmslag som ble produsert i årene 1952—54.

Tabell 2. Mengde og verdi av malmproduksjonen.

	1952		1953		1954	
	Mengde	Verdi	Mengde	Verdi	Mengde	Verdi
	Tonn	1000 kr.	Tonn	1000 kr.	Tonn	1000 kr.
Jernmalm og titanjernstein	887 696	79 348	1 314 406	112 202	1 243 762	99 183
Koppermalm og -konsentrat	23 315	17 456	24 763	19 351	26 375	19 956
Svovelkis, også kopperholdig ...	712 616	79 922	744 856	83 893	794 914	86 236
Sink- og blykonsentrat	12 465	6 754	11 996	2 398	12 354	3 397
Sølvvertser	10 307	657	10 053	481	10 424	568
Molybdénglans	226	3 135	258	2 742	265	2 472
Rutilkonsentrat	43	90	3	6	—	—
Wolframmalm	11	352	8	120	—	—
Niobkonsentrat	—	—	564	1 115	178	4 500
Andre produkter	..	239	..	198	..	242
Utført leiearbeid som flotasjon m.v.	..	172	..	315	..	934
I alt	..	188 125	..	222 821	..	217 488

Totalverdien av malmproduksjonen ble litt mindre i 1954 enn året før. Nedgangen skyldes vesentlig mindre produksjon av jernmalm. For nesten alle malmer har det vært et prisfall fra 1953 til 1954. Verdiøkingen for niobkonsentratet skyldes at produktet i 1954 har gjennomgått en helt annen foredlingsprosess enn i 1953.

På grunnlag av oppgavene for de enkelte gruver (se tabell IV) er det utarbeidd en oversikt over det nyttbare innhold av svovel og viktigere metaller i de utvunne malmslag. Tabell 3 viser de beregnede tall for årene 1948—54.

Tabell 3. Innhold av svovel, jern og enkelte metaller i de utvunne malmer.

År	Sølv	Kopper	Bly	Sink	Jern	Svovel
	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn
1948	6,7	15 112	265	6 320	191 925	321 637
1949	5,3	14 875	301	6 603	251 250	324 723
1950	5,2	15 621	228	5 702	230 994	317 866
1951	5,1	14 003	414	5 469	251 959	295 621
1952	4,6	13 632	413	5 588	495 584	307 179
1953	3,6	13 029	525	5 136	758 423	327 433
1954	4,1	13 590	706	5 368	702 680	349 211

Den norske malmproduksjon blir for en stor del foredlet i utlandet. Av den samlede jernmalmproduksjon på 1 095 000 tonn gikk ca. 910 000 tonn til eksport, ca. 92 000 til økt lageropplegg og bare 93 000 tonn til produksjon av råjern og ferrolegeringer i norske bedrifter. Av svovelkis ble det eksportert 422 000 tonn, mens 280 000 tonn gikk til smelting og 110 000 tonn til svovelsyre- og cellulosefabrikker. Da hele årsproduksjonen var på 795 000 tonn, ble lagrene redusert med 15—20 000 tonn. Av det produserte kopperkonsentratet ble nesten to tredjedeler smeltet innenlands, mens over en tredjedel ble sendt til utlandet og foredlet der for norsk regning.

Fra 1953 til 1954 økte både det gjennomsnittlige arbeidertall og den utbetalte arbeidsfortjeneste med 4 å 5 pct. Etter dette ser det ut til at den gjennomsnittlige årsfortjeneste har vært omtrent den samme i 1954 som i 1953. Detaljerte oppgaver over arbeidskraft, lønninger m. v. framgår av tabellene I—III i tabellverket.

Mineralproduksjonen.

De oppgavene som bergmesterne får over produksjonen ved stein- og mineralbrott, er som nevnt så ufullstendige at de ikke gir noe riktig bilde av den samlede produksjon for hele landet. Til den årlige produksjonsstatistikk for industrien blir det imidlertid innhentet oppgaver over produksjonen av skifer, kalkstein og andre ikke-metalliske mineraler fra stort sett alle bedrifter hvor arbeiderne i alt har utført minst 6 000 timeverk i året. Den produserte kalksteinen går for det meste til produksjon av sement, kalksalpeter, kalsiumkarbid og brent kalk av forskjellige typer. En del blir også brukt i smelteverk og cellulosefabrikker. Kvartsen går særlig til produksjon av ferrolegeringer og silisiumkarbid, mens det blir brukt en del dolomitt til produksjon av magnesium og til smelteverkene.

Tabell 4. Produksjon og eksport av viktigere mineraler i 1953 og 1954.

	1953		1954	
	Produksjon	Eksport	Produksjon	Eksport
	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn
Kalkstein	2 324 000	} 12 279	2 422 000	} 16 300
Dolomitt	99 000		78 000	
Kvarts	211 000	21 200	230 000	18 500
Feltspat	16 000	16 700	16 600	16 200
Kleber- og talkummjøl .	50 700	39 300	59 800	49 576
Glimmer	991	509	1 800	836
Grafitt	3 000	2 833	3 600	3 167
Takskiifer	¹ 492	3 743	¹ 557	4 715

¹ 1 000 m².

I tabell 4 er det for årene 1953—54 gitt en oversikt over produksjon og eksport av viktigere mineraler.

Metallproduksjonen.

Det er forholdsvis lite norsk råstoff som blir brukt ved de metallproduserende bedrifter, og i bare to tilfelle er metallproduksjonen direkte knyttet til gruvedrift.

Til produksjon av ferrosilisium, råjern og stål brukes det vesentlig norske råstoffer. Til produksjon av kopper blir det brukt både norsk og utenlandsk malm, mens produksjonen av andre ferrolegeringer, aluminium, nikkel og sink praktisk talt i sin helhet er basert på importerte råstoffer.

Detaljerte oppgaver over metallproduksjonen i 1954 er gitt i tabell VI og VII på side 17 og 18. For årene 1948—54 er det i tabell 5 gitt et sammendrag av de viktigste tall.

Tabell 5. Hovedtall for de metallproduserende bedrifter.

	1948 ¹	1949	1950	1951	1952	1953	1954
Tallet på bedrifter	31	35	34	34	37	39	38
Tallet på funksjonærer	1 203	1 620	1 706	1 631	1 795	1 907	2 007
Utbetalt funksjonærl. (1000 kr.)	11 097	15 309	17 930	19 047	23 801	26 821	28 875
Gjennomsnittlig arbeidertall ..	7 491	8 958	9 573	9 905	10 098	10 036	9 967
Utførte timeverk (1000)	16 281	19 322	19 897	20 815	21 938	21 505	21 533
Utbetalt arbeidslønn (1000 kr.)	51 761	65 206	71 570	84 348	101 909	107 082	109 215
Produksjonsverdi (1000 kr.) ...	419 644	501 975	677 071	890 772	1114056	1062884	1049091

¹ Tallene er ikke helt sammenliknbare med de etterfølgende år.

Totalverdien av de produserte metaller var litt mindre i 1954 enn i 1953, vesentlig på grunn av mindre produksjon av ferrolegeringer utenom ferrosilisium. Tallet på sysselsatte arbeidere har også gått litt ned, mens samlet utbetalt arbeidslønn har økt med 2 pct. I tabell 6 er det for årene 1952—54 gitt en oversikt over mengde og verdi av de viktigste produkter.

Tabell 6. Mengde og verdi av metallproduksjonen.

Produkter	1952		1953		1954	
	Mengde	Verdi	Mengde	Verdi	Mengde	Verdi
	Tonn	1000 kr.	Tonn	1000 kr.	Tonn	1000 kr.
Ferrosilisium (omr. 45 % Si) ¹	83 280	58 149	94 497	67 624	98 299	65 190
Andre ferrolegeringer	131 546	258 903	124 107	238 091	87 523	128 925
Råjern	58 300	27 567	58 844	24 752	59 920	23 397
Råstål, til eget bruk	98 041	..	110 528	..	120 647	..
Stål, smidd, hamret og valset...	94 391	107 068	95 495	96 877	104 949	97 243
Aluminium	52 849	158 150	56 198	162 905	64 101	175 631
Kopper	10 009	55 831	12 104	55 742	12 891	59 379
Nikkel	12 159	111 000	14 934	137 316	17 242	166 247
Sink	39 234	114 877	38 798	59 168	44 461	71 958
Sølv	4,5	1 024	3,4	804	3,8	856
Valsede og pressede produkter av aluminium o. a. metaller	19 502	96 187	18 864	90 878	22 963	111 737
Svoel	104 788	125 300	103 335	128 727	100 676	148 528
Andre produkter ²	..		..		..	
I alt	..	1 114 056	..	1 062 884	..	1 049 091

¹ Omregnet til basis 45 %. ² Omfatter bl. a. gull, platina, rhodium, kadmium, typemetall, lagermetall, kopperskjærstein, diverse metallegeringer, elektroder og elektrodemasse.

Av tabellene framgår det at produksjonen av ferrosilisium, råstål, aluminium, kopper og nikkel har fortsatt å øke i 1954. Produksjonen av sink var også større i 1954 enn i 1953. For andre ferrolegeringer enn ferrosilisium gikk produksjonen ytterligere ned i 1954 med vel 35 000 tonn, og en må helt tilbake til 1947 for å finne et tilsvarende lavt produksjonstall. Det var særlig produksjonen av ferromangan som gikk ned vesentlig på grunn av svikt i leveransene til belgiske og amerikanske stålverk.

Tendensen i prisutviklingen har stort sett vært lik for de enkelte metaller. I siste halvdel av året steg således prisene for alle metaller. For kopper, som på den tiden hadde en spesiell konjunktur, var prisstigningen noe sterkere enn for de andre metaller.

I tabell 7 er det tatt inn årlige gjennomsnittspriser på det amerikanske marked for enkelte viktige metaller. Prisene er tatt fra «Bulletin de la Chambre Syndicale de la Sidérurgie Française» og fra årboken «Statistique 1954», utgitt av «Minerais et Métaux», begge Paris 1955.

Tabell 7. Årlige gjennomsnittspriser for enkelte metaller.

År	Basisk råjern	Sink	Kopper	Bly	Sølv	Alu- minium	Nikkel
	<i>Valley Furnaces</i>	<i>East St. Louis</i>	<i>New York</i>	<i>New York</i>	<i>New York</i>	<i>New York</i>	<i>Canada</i>
	\$ pr. long ton	Cents pr. lb.	Cents pr. lb.	Cents pr. lb.	Cents pr. oz.	Cents pr. lb.	Cents pr. lb.
1938	21,71	4,61	10,10	4,74	43,2	20,00	35,0
1945	24,52	8,25	12,00	6,50	51,9	15,00	35,0
1946	27,13	8,73	14,04	8,11	80,2	15,00	35,0
1947	33,82	10,50	21,27	14,67	71,8	15,00	35,0
1948	41,25	13,58	22,34	18,04	74,4	15,74	35,5
1949	46,00	12,15	19,50	15,36	71,9	17,00	40,0
1950	46,87	13,87	21,54	13,30	74,2	17,71	44,8
1951	52,00	18,00	24,50	17,50	89,4	19,00	54,0
1952	52,83	16,22	24,50	16,47	84,9	19,41	56,5
1953	54,79	10,86	28,80	13,49	85,2	20,93	59,9
1954	56,00	10,68	29,69	14,05	85,3	21,78	60,4

Bergverksdriften på Svalbard.

Ifølge bergmesterens melding om bergverksdriften på Svalbard var det tre selskaper i drift i 1954, nemlig Store Norske Spitsbergen Kulkompani A/S, Kings Bay Kull Comp. A/S og det russiske selskap Arktikugol.

For årene 1950—54 er det i tabell 8 gitt noen sammendragsoppgaver for de to norske selskaper. Tilsvarende oppgaver mangler for det russiske selskap.

Tabell 8. Oversikt over kullproduksjonen ved de norske gruver på Svalbard.

	1950	1951	1952	1953	1954
Bedrifter	2	2	2	2	2
Arbeidertall i driftstiden	953	934	917	898	748
Av dette: i gruva	483	546	525	543	443
» » i dagen	85	70	66	83	55
» » ved annet arbeid	385	318	326	272	250
Gjennomsnittlig arb.tall i året	950	934	917	752	748
Av dette: kvinner	103	102	98	77	90
Funksjonærtall (i driftstiden)	23	92	94	92	94
Utbetalt arbeider- og funksjonærlønn (1000 kroner).....	18 835	17 718	18 540	17 592	16 955
Produksjon:					
Mengde (tonn).....	363 905	469 994	453 403	427 500	340 521
Eget forbruk av kull (tonn)	14 638	21 663	17 161	21 470	17 352
Skipet i årets løp:					
Mengde (tonn).....	327 003	470 445	460 027	403 817	333 894
Av dette bunkers til egne og fremmede skip (tonn).....	9 849	18 436	10 495	5 877	1 828

I 1954 var produksjonen ved de to norske gruver bare 340 521 tonn kull mot 427 500 tonn i 1953. Ved gruvene i Longyearbyen (Store Norske) var produksjonen atskillig mindre i 1954 enn året før, og ved gruvene i Ny-Ålesund (Kings Bay) ble oppryddingsarbeidet etter ulykken i mars 1953 fortsatt utover i 1954. Det har også vært drevet en del undersøkelser av gruvene i Ny-Ålesund for å finne en lønnsom basis for en mulig produksjonsdrift.

I 1954 ble det skipet 333 894 tonn kull fra de norske gruver og 281 539 tonn fra de russiske gruver. I tabell 9 er det tatt inn noen tilbakegående oppgaver over produksjon, skipning og sysselsetting ved gruvene på Svalbard.

Tabell 9. Oversikt over hele kullproduksjonen på Svalbard¹.

År	Produksjon av kull i alt	Skipning av kull		Tallet på sysselsatte personer	
		I alt	Herav fra norske gruver	Sommer- sesong	Vinter- sesong ¹
	1000 kg	1000 kg	1000 kg		
1938.....	626 518	606 000	287 425	2 350	2 316
1945.....	6 007	294	294	570	485
1946.....	96 434	62 732	62 732	² ca. 600	1 551
1947.....	336 499	281 192	281 192	1 600	2 429
1948.....	515 000	420 324	420 324	2 656	2 836
1949.....	580 000	531 313	425 867	² 1 157	3 412
1950.....	³ 363 905	513 656	327 003	² 913	3 570
1951.....	³ 469 994	719 236	470 445	² 916	3 615
1952.....	³ 453 403	713 930	460 027	² 922	3 031
1953.....	³ 427 500	666 712	403 817	² 660	2 942
1954.....	³ 340 521	615 433	333 894	² 676	3 441

¹ 1938/39, 1945/46 osv. ² Omfatter bare Store Norske Spitsbergen Kulkompani A/S og Kings Bay Kull Comp. A/S. ³ Oppgave for de russiske gruver mangler.

Summary

Detailed annual statistics on the mining industry has been published since 1866 in «Norges bergverksdrift». Until 1916 the mining statistics were compiled from reports prepared by «bergmesterne» i. e. government appointed mine controllers, but from that year on, the mining statistics are based on reports on uniform questionnaires from each establishment.

The mining industry statistics cover ore mines, pyrite mines, coal mines and establishments engaged in metal production. Before 1923 data on metal production were included in the mining industry statistics only so far as the producing firms were included in the reports given by «bergmesterne». From 1923 on, however, the mining statistics give complete data on metal production. Separate statistics on coal production in Svalbard are included since 1926.

The annual reports prepared by «bergmesterne» are published in «Norges bergverksdrift». These reports include not only detailed information on ore mines, pyrite mines and coal mines, but also on many establishments engaged in stone quarrying or non-metallic mining. As the coverage for stone quarries and non-metallic mines has been rather incomplete in these reports, the information received could not be used as basis for preparing statistical tables. Annual statistics on stone quarrying and non-metallic mining, however, are given in the industrial production statistics «Norges industri».

The publication «Norges industri» also contains information on metal mining, coal mining and metal production. Information on insurance value of fixed assets, gross value of fixed asset formation, value of stocks and the capacity of installed prime movers for direct use, of electric motors etc., are only given in «Norges industri».

Tabell I. Oversikt over malmutvinningen ved gruvene.

	Tallet på bedrifter	Tallet på funksjo- nærer	Utbetalt funksjo- nærlønn	Gj.snitt- lig ar- beider- tall i året	Utbetalt arbeids- lønn	Brutto- produk- sjons- verdi	Verdi av brensel og hjelpe- stoffer
			1000 kr.		1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.
Jern- og titanjerngruver	7	258	3 837	1 820	19 787	100 454	10 384
Koppergruver	2	89	1 269	992	8 550	21 856	1 673
Svovelkisgruver, også kopperholdige	10	212	3 259	1 882	18 327	83 603	5 071
Sink- og blygruver....	2	18	203	136	1 352	3 854	739
Sølvertgruver	1	18	215	87	758	744	400
Molybdénglansgruver..	2	31	364	115	1 183	2 472	342
Andre gruver	1	13	144	82	868	4 505	188
I alt	25	639	9 291	5 114	50 825	217 488	18 797

Tabell II. Gjennomsnittlig arbeidertall ved gruvene.

	Ved gruvedrift, sjeiding og oppredning		Ved annet arbeid	I alt	Av dette:	
	I gruva	I dagen			Menn	Kvin- ner
Jernmalm og titanjernstein	541	569	710	1 820	1 802	18
Koppermalm	413	124	455	992	992	—
Svovelkis, også kopperholdig	698	412	772	1 882	1 829	53
Sink- og blykonsentrat	73	61	2	136	133	3
Sølvertser	37	11	39	87	87	—
Molybdénglans	92	6	17	115	115	—
Andre	11	24	47	82	80	2
I alt	1 865	1 207	2 042	5 114	5 038	76

Tabell III. Utførte timeverk og utbetalte lønninger ved gruvene.

	Utførte timeverk					Utbetalt arbeidslønn				
	Ved gruve- drift	Ved annet arbeid	I alt	Av dette:		Ved gruve- drift	Ved annet arbeid	I alt	Av dette:	
				Menn	Kvinner				Menn	Kvinner
	1000 timer	1000 timer	1000 timer	1000 timer	1000 timer	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.
Jernmalm og ti- tanjernstein ..	2 102	1 532	3 634	3 603	31	11 665	8 122	19 787	19 675	112
Koppermalm ...	1 089	945	2 034	2 034	—	4 730	3 820	8 550	8 550	—
Svovelkis, også kopperholdig .	2 080	1 553	3 633	3 538	95	11 495	6 832	18 327	18 073	254
Sink- og blykon- sentrat	257	5	262	257	5	1 332	20	1 352	1 339	13
Sølvertser	83	68	151	151	—	405	353	758	758	—
Molybdénglans..	178	34	212	212	—	1 010	173	1 183	1 183	—
Andre	76	86	162	158	4	472	396	868	857	11
I alt	5 865	4 223	10 088	9 953	135	31 109	19 716	50 825	50 435	390

Tabell IV. Detaljerte oppgaver over malmutvinningen.¹

Gruve, art, navn og beliggenhet	Antall arbeidsdager i virksomhet	Utbrutt fast fjell	Utfordret av gruva	Produksjonsmengde	Prosentinnhold	Gj.sn. arbeidertall i året ²
A. Jernmalm og titanjernstein.		m ³	Tonn	Tonn		
A/S Søftestad Gruber, Nissedal .	275	11 283	40 525	28 188	54,71 Fe, 1,00 P	52
A/S Aust-Agder Jernmalmgruber, Øyestad	260	8 500	17 000	7 700	39 Fe, 1,8 Mn	30
Bråstad Gruber, Øyestad	282	5 000	11 300	11 354	—	27
Stykkmalm	—	—	—	4 508	62 Fe	—
Sekundamalm	—	—	—	6 846	54 Fe	—
A/S Titania, Sokndal	289	155 277	534 791	{ 149 185 24 424	{ 36,42 Fe, 43,82 TiO ₂ 66,2 Fe, 3,29 TiO ₂	{ 279
A/S Rødsand Gruber, Nesset ...	303	60 800	201 834	58 702	62,6 Fe, 0,5 V	120
Fosdalens Bergverks- A/S, Malm..	261	152 038	519 008	240 306	65,63 Fe, 0,024 P, 0,56 S	507
A/S Sydvaranger, Sør-Varanger..	283	950 432	2 913 538	723 903	64,53 Fe	805
B. Koppermalm.						
A/S Vigsnes Kobberverk, Avaldsnes	—	—	—	1 129	15,20 Cu	—
Folldal Verk A/S, Folldal	—	—	—	4 111	16,35 Cu	—
Nordgruva	—	—	—	2 852	—	—
Sørgruva	—	—	—	1 259	—	—
A/S Røros Kobberverk, Røros ..	322	12 663	46 231	3 493	19,44 Cu	66
Killingdal Grubeselskab, Ålen ...	—	—	³ 751	—	20 Cu	—
A/S Undals Værks Ny Interessentskab, Rennebu	—	—	⁴ 632	—	20 Cu	—
Bergverkselskapet Nord-Norge	—	—	—	266	24,4 Cu	—
A/S, Nord-Rana	—	—	—	15 049	22,57 Cu, 1,52 Zn, 36,3 S, 33,8 Fe	926
A/S Sulitjelma Gruber, Fauske..	282	92 752	247 000	—	—	—
A/S Bjørkaasen Gruber, Ballangen	—	—	—	944	19,02 Cu	—
C. Svovelkis.						
A/S Vigsnes Kobberverk, Avaldsnes	280	14 300	57 115	26 419	—	104
Finkis	—	—	—	8 912	45,55 S	—
Svovelskonsentrat	—	—	—	15 679	48,14 S	—
Fra gl. vaskeriavgang	—	—	—	1 828	44,5 S	—
A/S Stordø Kisgruber, Stord....	266	42 627	136 027	52 897	—	163
Sjeidet kis	—	—	—	5 440	40,2 S	—
Vasket kis	—	—	—	47 457	39,1 S	—
Gravdal Grubeselskap, Varaldsøy	290	4 000	13 000	9 500	39,9 S, 1,42 Cu	31
Folldal Verk A/S, Folldal	278	—	—	40 302	46,00 S	254
Nordgruva	—	16 550	56 968	27 079	—	—
Sørgruva	—	9 500	29 880	13 223	—	—
Killingdal Grubeselskab, Ålen ..	231	5 100	20 492	—	—	52
Eksportkis	—	—	—	5 209	44 S, 1,7 Cu	—
Flotasjonskis	280	—	³ 11 959	—	50 S	18
A/S Undals Værks Ny Interessentskab, Rennebu	300	4 500	17 400 ⁴	11 407	46 S	32

¹ Se anm. til tabell V. ² I bergmesternes meldinger er det til dels oppgitt gjennomsnittlig arbeidertall i driftstiden. Driftsoppgavene for de gruver som har egne elektrisitetsverk er skilt ut og tatt med blant de oppgaver som publiseres for elektrisitetsverkene. Dessuten er hyttedriften skilt ut og tatt med under metallproduksjonen — se tabell VIII. Av disse grunner stemmer ikke alltid oppgavene over gjennomsnittlig arbeidertall med de tilsvarende oppgaver i meldingene. ³ Flotert av 15 283 tonn kis ved flotasjonsverket i Trondheim. ⁴ Flotert av 17 100 tonn kis ved Killingdal Grubeselskabs flotasjonsverk i Trondheim.

Tabell IV (forts.). Detaljerte oppgaver over malmutvinningen.¹

Gruve, art, navn og beliggenhet	Antall arbeidsdager i virksomhet	Utbrutt fast fjell	Utfordret av gruva	Produksjonsmengde	Prosentinnhold	Gj.sn. arbeidertall i året ²
		m ³	Tonn	Tonn		
Orkla Grube-A/B, Meldal	282	95 206	475 209	355 402	—	689
Finkis	—	—	—	76 087	40,71 S, 2,24 Cu	—
Smeltekis	—	—	—	279 315	41,39 S, 2,00 Cu	—
Fosdalens Bergverks-A/S, Malm..	—	—	—	12 373	48,38 S	—
Elektrokemisk A/S, Skorovas	—	—	—	—	—	—
Gruber, Namsskogan	303	36 468	155 926	140 185	—	295
Kopperholdig kis	—	—	—	79 405	45,8 S, 0,8 Cu	—
Kopperfattig kis	—	—	—	60 780	47,1 S	—
A/S Bleikvassli Gruber, Korgen..	—	—	—	7 590	47,8 S	—
Bergverkselskapet Nord-Norge	—	—	—	—	—	—
A/S, Nord-Rana	—	—	—	2 159	49,9 S	—
A/S Sulitjelma Gruber, Fauske..	—	—	—	59 168	—	—
Svovelkis	—	—	—	56 400	49,3 S, 0,21 Cu, 45,4 Fe, 0,67 Zn	—
Finkis II	—	—	—	2 768	45,6 S, 3,61 Cu, 41,8 Fe, 4,61 Zn	—
A/S Bjørkaasen Gruber, Ballangen	275	35 143	118 938	60 314	—	243
Vaskekis	—	—	—	49 927	48,06 S	—
Flotasjonskis	—	—	—	10 387	46,72 S	—
D. Sinkmalm og blyerts.						
A/S Vigsnes Kobberværk, Avaldsnes	—	—	—	718	40,61 Zn	—
Folldal Verk A/S, Folldal	—	—	—	2 800	42,80 Zn	—
Nordgruva	—	—	—	2 044	—	—
Sørgruva	—	—	—	756	—	—
Killingdal Grubeselskab, Ålen ..	—	—	3	1 587	47 Zn	—
A/S Undals Værks Ny Interessentskab, Rennebu	—	—	4	186	42 Zn	—
A/S Bleikvassli Gruber, Korgen..	300	11 292	41 378	—	—	64
Sinkkonsentrat	—	—	—	2 158	54,0 Zn	—
Blykonsentrat	—	—	—	1 041	62,9 Pb	—
Bergverkselskapet Nord-Norge	—	—	—	—	—	—
A/S, Nord-Rana	300	8 491	15 427	—	—	72
Sinkkonsentrat	—	—	—	1 338	54,4 Zn	—
Blykonsentrat	—	—	—	83	61,8 Pb	—
A/S Sulitjelma Gruber, Fauske..	—	—	—	1 916	47,36 Zn, 35,0 S, 0,87 Cu, 15,0 Fe	—
A/S Bjørkaasen Gruber, Ballangen	—	—	—	527	48,09 Zn	—
E. Sølvvertser.						
Kongsberg Sølvverk, Kongsberg ⁵	235	5 461	15 926	10 424	—	87
Håndsteiner	—	—	—	0,02	95 Ag	—
Gedigent sølv	—	—	—	2,64	50 Ag	—
Sølvslig	—	—	—	23,86	5 Ag	—
Jernslig	—	—	—	3,25	2 Ag	—
Ekstraksjonssliger	—	—	—	10 394,0	0,0143 Ag	—
F. Andre malmer.						
A/S Norsk Bergverk, Søve Gruver, Holla	310	19 000	46 638	178,05	50 Nb ₂ O ₅ + Ta ₂ O ₅	82
A/S Knaben Molybdængruber, Fjotland	277	56 493	144 267	241,1	95,5 MoS ₂	97
Kvina Gruver, Fjotland	⁶ 4 320	—	11 700	24,1	94,13 MoS ₂ , 0,42 Cu	18

¹, ², ³ og ⁴, se nederst på side 15. ⁵ Dessuten ble det produsert 153 tonn granatkonsentrat og en del pukk og grus.

⁶ Uoppgitt.

Tabell V. Forbruk av brensel og hjelpestoffer ved gruvene.

	Jernmalm		Koppermalm		Svovelkis		Andre		I alt	
	Mengde	Verdi	Mengde	Verdi	Mengde	Verdi	Mengde	Verdi	Mengde	Verdi
		1000 kr.		1000 kr.		1000 kr.		1000 kr.		1000 kr.
Kull..... tonn	968	121	2 852	399	189	34	29	6	4 038	560
Koks »	1 278	177	408	86	196	38	28	7	1 910	308
Ved favner	103	9	25	3	409	36	287	26	824	74
Bensin tonn	195	249	44	59	119	145	42	49	400	502
Annen brenselolje »	5 904	1 313	277	80	901	245	132	33	7 214	1 671
Annet brensel	—	—	..	22	—	—	—	—	..	22
Smøreolje og -fett. tonn	198	402	38	72	60	114	24	46	320	634
Sprennstoff »	796	2 128	149	331	336	813	97	255	1 378	3 527
Annet	..	709	..	236	..	2 232	..	841	..	4 018
Innkjøpt el. kraft 1000 kWh	27 683	673	2 872	80	9 862	325	11 419	287	51 836	1 365
Elektrisk kraft prod. ved egne verk 1000 kWh	46 673	4 603	17 000	305	30 116	1 089	2 602	119	96 391	6 116
I alt	..	10384	..	1 673	..	5 071	..	1 669	..	18 797

Anm. til tabell I, II, III og V. Ved gruver som produserer flere forskjellige malmer, er antall bedrifter, antall arbeidere og funksjonærer, arbeider- og funksjonærlønn og verdien av brukt brensel og hjelpestoff ført under den malm som har størst salgsv verdi ved vedkommende gruve. Se de detaljerte oppgaver i tabell IV.

Tabell VI. Oversikt over metallproduksjonen.

	Antall be- drifter	Antall funksjo- nærer	Ut- betalt funk- sjonær- lønn	Utførte time- verk	Ut- betalt arbeids- lønn	Produk- sjons- verdi	Verdi av rå- stoffer	Verdi av bren- sel og hjelpe- stoffer
			1000 kr.	1000	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.
Ferrolegeringsverk	9	456	7 046	5 496	26 902	200 426	102 023	20 286
Råjerns- og valseverk .	7	350	4 726	3 369	16 904	133 076	54 828	6 698
Aluminiumsverk	5	589	7 997	5 478	27 838	182 143	85 439	16 346
Andre råmetallverk ...	6	380	5 896	4 875	24 864	396 262	303 893	18 630
Metallvalserverk	5	169	2 282	1 693	9 857	104 132	72 299	2 518
Raffineringsverk og om- smelterier	6	63	928	622	2 850	33 052	25 832	1 625
I alt	38	2 007	28 875	21 533	109 215	1 049 091	644 314	66 103

Tabell VII. Oppgaver over produksjon og råstofforbruk ved metallproduserende bedrifter.

	Mengde	Verdi		Mengde	Verdi
	Tonn	1000 kr.		Tonn	1000 kr.
<i>Produkter i alt:</i>		1049091	<i>Råstoffer i alt:</i>		644 314
Jern og stål:			Malmer, mineraler m. v.:		
Ferrosilisium: ¹			Jernmalm og -slig	92 435	6 352
høypros., over 30 % Si..	63 189	61 963	Kopperkonsentrat	15 457	13 540
lavpros., under 30 % Si..	6 454	3 227	Sinkmalm	87 212	31 806
Ferromangan	46 328	128925	Manganmalm	131 006	46 248
Ferrosilicomangan	21 468		Krommalm	28 419	9 876
Ferrokrom	13 843		Kopperholdig svovelkis ..	280 030	35 508
Andre ferrolegeringer	5 887	23 397	Koppernikkelmatte	35 188	188 129
Råjern	59 920		Gedigent sølv og sølvslig ..	10 424	550
Råstål til eget bruk, i alt:	120 647	..	Bauksitt og alumina	133 721	49 020
herav til støp	13 980	..	Aluminiumfluorid	1 693	3 442
» » annen bearb. ...	106 667	..	Kryolitt	3 802	6 115
Stål, smidd, hamret og valset	104 949	97 243	Kvarts	211 848	5 498
			Kalkstein	113 057	2 882
			Kalk	1 938	279
Rått metall:			Dolomitt og magnesitt	16 739	881
Aluminium	64 101	175 631	Flusspat	610	108
Kopper	12 901	59 419	Olivin	5 842	332
Nikkel	17 242	166 247	Steinkull	52 411	7 692
Sink	44 461	71 958	Koks og sinders	85 044	10 898
Tinn og loddetinn	393	3 197	Koksgrus	87 239	7 239
Bly og hagl	789	1 707	Petrolkoks	30 397	8 857
Messing	1 463	4 000	Elektrodemassee, innkjøpt ..	13 939	5 582
Bronse	186	1 099	Kullelektroder, innkjøpt ...	2 739	4 640
Rødgods	1 791	5 822	Grafittelektroder	253	779
Sølv	3,8	856	Ildfast stein, 1 000 stk. ...	512	1 043
Kadmium	80,9	51 003	Ildfaste materialer ellers ...	..	281
Kobolt	171		Andre malmer og mineraler	..	202
Magnesium	4 702				
Sinklegeringer	929		Jern, stål og metaller:		
Aluminiumslegeringer	2 398		Råjern	12 596	4 638
Annet rått metall	505		Jernsvamp	225	123
			Ferrolegeringer	11 238	10 512
Andre produkter:			Avfallsjern og jernskrap ..	119 526	19 486
Valsede og pressede produkter av aluminium, sink, kopper o. a. metaller ...	22 963	111 737	Stålemner	1 727	866
Elektrodemassee til salg ...	28 345	10 892	Andre jernhalvfabrikater ..	19 424	15 906
—»— til eget bruk ..	31 553	..	Aluminium	13 841	40 904
Elektroder til eget bruk ..	4 225	..	Kopper	4 816	24 437
Svovel	100 676	70 768	Andre råmetaller i alt	11 974	41 899
Kopperskjærstein	12 494		Metallasse, -skrap og		
Svovelsyre	39 940		-slagger	59 188	25 910
Svoveldioksyd	6 123		Andre råstoffer:		
Sølvnitrat	0,6		Krystallsoda	3 772	1 298
Produkter ellers ²	..		Trekull	5 818	2 281
			Bek	15 940	4 260
			Tjære	2 307	486
			Råstoffer ellers ³	..	3 529

¹ Omregnet til basis 45% Si blir produksjonsmengdene henholdsvis 95 137 og 3 162 tonn. ² Bl. a. stål-støpegods. ³ Bl. a. elektrodemantler og bearbeidd metall.

English Translation of Text Columns and Headings for Tables I—VII.

Table I. Survey of ore-extraction at the mines.

Text column (also applicable for tables II and III).

<i>Norwegian.</i>	<i>English.</i>
Jern- og titanjerngruver	Iron- and ferrotitanium mines
Koppergruver	Copper mines
Svovelkisgruver, også koppperholdige	Pyrites mines (incl. cupriferous)
Sink- og blygruver	Zinc- and lead-mines
Sølvertsgruver	Silver ore mines
Molybdéngruver	Molybdenite mines
Andre gruver	Other mines

<i>Headings.</i>	
Tallet på bedrifter	Number of establishments
Tallet på funksjonærer	Number of salaried employees
Utbetalt funksjonærlønn	Total salaries
Gjennomsnittlig arbeidertall i året	Average number of workers during the year
Utbetalt arbeidslønn	Total wages
Bruttoproduksjonsverdi	Output value
Verdi av brensel og hjelpestoffer	Value of fuel and auxiliary materials

Table II. Average number of workers at the mines.

Headings.

Ved gruvedrift, sjeiding og oppredning	Mining, separating and dressing
I gruva	Below surface
I dagen	In the open
Ved annet arbeid	Engaged in other work
I alt	Total
Av dette	Of which
Menn	Males
Kvinner	Females

Table III. Man-hours worked and wages paid at the mines.

Headings.

Utførte timeverk	Man-hours worked
Ved gruvedrift	Mining
Ved annet arbeid	Other work
1 000 timer	1000 hours
Utbetalt arbeidslønn	Wages paid
Av dette: Menn, kvinner	Of which: Males, females

Table IV. Detailed ore-extraction schedules.

<i>Text column.</i>	
A. Jernmalm og titanjernstein	A. Iron ore and ferrotitanium ore
Stykkmalm	Lump ore
Sekundamalm	Secondary-grade ore
B. Koppermalm	B. Copper ore
C. Svovelkis	C. Pyrites
Finkis	Pyrites fine
Svovelskonsentrat	Pyrites concentrates
Frå gml. vaskeriavgang	Tailings from previous wet pressing
Sjeidet kis	Separated pyrites
Vasket kis	Wet pressed pyrites
Eksportkis	Export pyrites
Flotasjonskis	Flotation pyrites
Smeltekis	Smelting pyrites
Kopperholdig kis	Cupriferous pyrites
Kopperfattig kis	Low copper-content pyrites
D. Sinkmalm og blyerts	D. Zinc-ore and lead ore
E. Sølvterser	E. Silver ores
Håndsteiner	Hand-samples of silver ore
Gedigent sølv	High-grade silver ore
Sølvslig	Argentiferous slime
Jernslig	Ferriferous slime
Ekstraksjonssliger	Extraction slimes

Headings.

Gruve, art, navn og beliggenhet	Mine, type, name and location
Arbeidsdager i virksomhet	Number of working-days in operation
Utbrutt fast fjell	Solid rock worked
Utfordret av gruva	Transported out of the mine
Produksjonsmengde	Quantity produced
Prosentinnhold	Percentage content
Gjennomsnittlig arbeidertall i året	Average number of workers during the year

Footnotes to table IV.

Page 15.

¹ See footnote to table V. ² In the mining superintendants' reports, average number of workers during the period of operation are given in some cases. Operational returns for mines with their own power plant are kept separate and included in the statements published for the electricity plants. Moreover, smelting is kept separate and included under metal production — see table VIII. For these reasons, the average number of workers do not always accord with the corresponding figures in the reports. ³ Flotated by the flotation factory in Trondheim. ⁴ Flotated by Killingdøl Grubezelskabs flotation work in Trondheim.

Page 16.

¹, ², ³, and ⁴, see foot of page 15. ⁵ In addition, 153 tons garnet concentrates and some chippings and gravels were produced ⁶ Not available.

Table V. Consumption of fuel and auxiliary materials at the mines.

<i>Text column.</i>	
Kull, tonn	Coal, tons
Koks	Coke
Ved, favn	Wood, cords
Bensin	Petrol
Annen brenselolje	Other fuel-oil
Annet brensel	Other fuel
Smøreolje og -fett	Lubrication-oil and grease
Sprengstoff	Explosives
Annet	Other materials
Innkjøpt el. kraft	Electric power purchased
El. kraft prod. ved egne verk	Electric power output at own plant

Headings.

Jernmalm	Iron ore
Mengde	Quantity
Verdi	Value
Koppermalm	Copper ore
Svovelkis	Pyrites
Andre	Other

Footnote to tables I, II, III and V.

In the case of mines producing several different kinds of ore, the number of establishments, the number of workers and salaried employees, wages and salaries paid and the value of fuel and auxiliary materials used are entered under the ore which has the highest market value at the mine in question. See the detailed schedules in table IV.

Table VI. Survey of metal production.*Text column.*

Ferrolegeringsverk	Manufacture of ferro-alloys
Råjerns- og valseverk	Iron and steel works and rolling mills
Aluminiumsverk	Aluminium works
Andre råmetallverk	Manufacture of crude metals n. e. c.
Metallvalseverk	Non-ferrous metal rolling mills
Raffineringsverk og omsmelterier	Melting and refining of metals

Headings.

Utførte timeverk	Man-hours worked
Verdi av råstoffer	Value of raw materials

For the other headings see under table I.

Table VII. Schedules on production and on consumption of raw materials at metal-producing establishments.*Text column.*

Produkter i alt	Products, total
Jern og stål	Iron and steel
Høypros. over 30 % Si	High percentage, over 30 % Si
Lavpros. under 30 % Si	Low percentage, under 30 % Si

Andre ferrolegeringer	Other ferro-alloys
Råjern	Pig iron
Råstål til eget bruk	Crude steel for own use
Herav til støp	Of which for casting
» » annet bruk	» » » other processing
Stål, smidd, hamret og valset	Steel, forged, hammered and rolled
Rått metall	Crude metals
Sink	Zinc
Tinn og loddetinn	Tin and tin solder
Bly og hagl	Lead and lead-shot
Messing	Brass
Rødgods	Redbrass
Sølv	Silver
Sinklegeringer	Zinc alloys
Andre rå metaller	Other crude metals
Andre produkter	Other products
Valsede og pressede produkter av aluminium, sink, kopper o. a. metaller	Rolled and pressed products in aluminium, zinc, copper and other metals
Elektrodemasse, til salg	Electrode composition for sale
—»— til eget bruk	—»— —»— for own use
Elektroder til eget bruk	Electrodes for own use
Svovel	Sulphur
Kopperskjærstein	Copper matte
Svovelsyre	Sulphuric acid
Sølvnitrat	Silver nitrate
Produkter ellers	Other products
Råstoffer i alt	Raw materials, total
Malmer, mineraler m. v.	Ores, minerals etc.
Jernmalm og -slig	Iron ore and -slime
Kopperkonsentrat	Copper concentrates
Sinkmalm	Zinc ore
Manganmalm	Manganese ore
Krommalm	Chromium ore
Kopperholdig svovelkis	Cupriferous pyrites
Koppernikkelmatte	Cupro-nickel matte
Gedigent sølv og sølvslig	High-grade silver ore and silver slime
Bauksitt og alumina	Bauxite and aluminium oxide
Kvarts	Quartz
Kalkstein	Limestone
Kalk	Lime
Flusspat	Fluorspar
Steinkull	Mineral coal
Koks og sinders	Coke and cinders
Koksgrus	Coke dross
Petrolkoks	Petroleum coke
Elektrodemasse, innkjøpt	Electrode composition, purchased
Kullelektroder, innkjøpt	Electrodes, purchased
Grafittelektroder	Graphite electrodes
Ildfast stein	Firebricks
Ildfaste materialer ellers	Fireproof materials n. e. s.

Andre malmer og mineraler	Other ores and minerals
Jern, stål og metaller	Iron, steel and metals
Råjern	Pig iron
Jernsvamp	Spongy iron
Ferrolegeringer	Ferro-alloys
Avfallsjern og jernskrap	Iron waste and iron scrap
Stålemner	Steel ingots
Andre jernhalvfabrikater	Other iron semi-manufactures
Andre råmetaller i alt	Other crude metals, total
Metallaske, -skrap og -slag	Metal ash, -scrap and -slag
Andre råstoffer	Other raw materials
Krystallsoda	Crystal carbonate
Trekull	Charcoal
Bek	Pitch
Tjære	Tar
Råstoffer ellers	Raw materials n. e. s.

Footnotes to table VII.

¹ Converted to a basis of 45 % Si, the outputs are 95 137 and 3 162 tons respectively.

² Incl. steel castings. ³ Incl. electrode casings and processed metals, inter alia.

Bergmesternes meldinger om bergverksdriften i året 1954.

Melding om bergverksdriften i Østlandske bergdistrikt i året 1954.

(Gitt av bergmester R o l f M y h r a , 20. mai 1955.)

OPPLAND FYLKE

1. Østlandske Stenexport A/S, Vågå herred. Virksomheten, som omfatter drift av klebersteinsgruve og talkummølle med separasjonsverk, var i gang i 276 dager. Antall beskjeftigede arbeidere var ved årets utgang i alt 51, hvorav 16 mann i gruva. Det ble i alt utført 114 245 timeverk for en samlet, kontant arbeidslønn på kr. 605 300. Lønn til 12 funksjonærer utgjorde kr. 176 890.

I gruva ble det brutt ut 9 820 m³ fast fjell og forbrukt 8 750 kg sprengstoff. Fra gruva ble det fordret ut 24 919 tonn kleberstein og 2 500 tonn gråberg. Det ble framstilt 23 558 tonn talkum av forskjellige sorter og 640 tonn jernslig.

2. A/S Smestad & Sætre, Kvam st., Nord-Fron herred. Virksomheten, som omfatter drift av klebersteinsgruve og mølleanlegg, var i gang hele året med et samlet belegg på 25 mann. Gruva var i drift i 10 måneder med et belegg på 7 mann. Det ble i alt utført 45 936 timeverk for en samlet kontant arbeidslønn på kr. 220 562. Lønn til 4 funksjonærer utgjorde kr. 100 372.

I gruva ble det brutt ut 2 910 m³ fast fjell, og fra gruva ble det fordret 8 642 tonn kleberstein, som ved formaling ga 7 820 tonn klebersteinsmjøl.

3. A/S Valdres Skiferbrud, Kollstad, Øystre Slidre. Virksomheten, som omfatter gruvedrift på skiferfjell og tilvirkning av takskifer og plater, var i gang i 265 dager, med et samlet belegg på 35 personer, hvorav 16 mann i gruva. Det ble i alt utført 51 291 timeverk for en samlet, kontant arbeidslønn på kr. 203 683. Lønn til 3 funksjonærer utgjorde kr. 28 460.

I gruva ble det brutt ut ca. 450 m³ fast fjell og forbrukt 1 550 kg sprengstoff. Fra gruva ble det fordret ca. 1 975 tonn skiferfjell, som ble videre behandlet for framstilling av takskifer og høvlede plater.

AKERSHUS FYLKE

4. Franzefoss Bruk A/S, Sandvika, Bærum herred. Virksomheten, som omfatter drift på kalkstein i forbindelse med steinknuseri og mølleanlegg, var i gang hele året med et samlet belegg på 43 personer, hvorav 3 mann i gruva. Kontant arbeidslønn utgjorde kr. 581 192. Ved bedriften var ansatt 11 funksjonærer, som ble avlønnet med kr. 191 207.

I gruva ble det brutt 9 470 m³ fast fjell og fordret ut 22 447 tonn kalk-

stein med 90 % CaCO_3 , som i sin helhet ble formalt til kalksteinsmjøl. I dagbrudd ble det brutt og fordret 113 000 tonn kalkstein med 65 % CaCO_3 , som i sin helhet ble nedknust og sortert til kult og singel. Av råstoff fra andre gruver ble det framstilt 751 tonn kalkspatmjøl med 98 % CaCO_3 og 636 tonn dolomittmjøl med 52 % MgCO_3 .

Bedriften meddeler at det har funnet sted en sterk utvikling i de senere år, men at dens produksjonskapasitet ennå ligger tilbake. Denne skal nu økes i løpet av en 5-årsperiode. Prisene, som har vært bestemt av Prisdirektoratet, betegnes som heller lave.

BUSKERUD FYLKE

5. Hurum Molybdéngruber, Rørvik, Hurum herred. A/S Knaben Molybdéngruber, Fjotland, har i årets løp drevet et 30 meter langt tverrslag fra feltorten som prøvedrift. I dette arbeid ble det beskjeftiget 4 arbeidere og 1 stiger i ca. 1 måned. Lønn til arbeiderne og stigeren utgjorde henholdsvis kr. 4 465 og kr. 1 400.

Selskapet meddeler at prøvedriften ikke var tilfredsstillende og at virksomheten er innstilt.

6. A/S Tranby & Gjellebæk Kalkstensbrud, Lier herred som drives for regning av A/S Christiania Portland Cementfabrik, var i gang hele året med et belegg på 5 mann. Det ble i alt utført 8 418 timeverk for en samlet, kontant arbeidslønn på kr. 46 394.

Det ble brutt ca. 700 m³ fast fjell, hvorav det ble fordret ut og produsert 295 tonn marmorråblokker og 250 tonn kalkstein, begge med ca. 95 % CaCO_3 .

Bedriften meddeler at det har vært gode arbeidsforhold, med lett omsetning til lønnsomme priser.

7. Norsk Magnesitindustri A/S, Morud st., Modum. Ved bedriften, som omfatter utvinning av magnesitt til videre bearbeidelse i egen fabrikk, var brytingen i gang i 154 dager med et belegg på 7—9 mann. Disse utførte i alt 8 464 timeverk for en kontant arbeidslønn på kr. 37 666. I fabrikk, som var i gang i 275 dager, vekslet belegget fra 2 til 11 personer. Disse utførte i alt 14 575 timeverk for en samlet arbeidslønn på kr. 52 491, hvorav kr. 300 i naturalytelser. Lønn til 3 funksjonærer utgjorde kr. 28 740.

Det ble brutt 372 m³ fast fjell og fordret 1 117 tonn råmagnesitt, som ved sjeiding ga 830 tonn råprodukt med 86 % kullsur magnesia. I fabrikk ble det behandlet 912 tonn råprodukt, som ga 304 700 kg brent magnesitt og 84 300 kg magnesittegl, begge med 78 % kullsur magnesia, 15 % kisel-syre og 7 % leirjord og jernoksyd.

8. Kongsberg Sølvverk, Kongsberg. Virksomheten, som eies av den norske stat, omfatter gruvedrift og oppredning samt hyttedrift for framstilling av sølv. Den var i gang i 235 dager med et belegg ved bergverksdriften på 89 personer, hvorav 37 mann i gruva. Det ble i alt utført 151 175 timeverk for en kontant arbeidslønn på kr. 758 445. Lønn til 18 funksjonærer utgjorde kr. 214 792.

I driftsåret 1. juli 1953 til 30. juni 1954 ble det brutt 5 460 m³ fast fjell og forbrukt 13 205 kg sprengstoff. Det ble fordret ut av gruva 558 tonn granatmalm, 1 228 tonn gråberg og 14 139 tonn sølv-malm, hvorav 300 tonn fra eldre beholdninger.

Ved oppredningen ble det produsert:

0,018 tonn håndsteiner	å 95	% Ag
2,638 » gedigent sølv	» 50	» »
23,861 » sølvslig	» 5	» »
10 394,000 » ekstraksjonssliger . .	0,0143	» »
3,245 » jernslig	» 2	» »
153,250 » granatkonsentrat . . .	» 18	» Almandin.

Enn videre ble det solgt 7 000 m³ pukk og grus fra gamle berghalder.

Ved hyttedriften, hvor 9 beskjeftigede personer i alt utførte 22 118 timeverk for en kontant arbeidslønn på kr. 89 506, ble det framstilt 3 654 kg fint sølv à 99,8 % Ag og 621 kg sølvnitrat à 63,5 % Ag.

9. Ved L a s s e d a l F l u s s p a t g r u v e , Øvre Sandsvær herred, som eies av A/S Årdal og Sunndal Verk, Oslo, har det kun vært vakthold og vannlensing i gruva med et belegg på 1 mann.

TELEMARK FYLKE

10. S ø v e G r u v e r , Ulefoss, Holla herred, som drives av A/S Norsk Bergverk, Oslo, var i drift i 310 dager. Antall beskjeftigede arbeidere var ved årets utgang i alt 87, hvorav 3 kvinner. Belegget i gruva var 9 mann. Av mannlige arbeidere ble det i alt utført 158 156 timeverk og av kvinner 3 650 timeverk for kontant arbeidslønn på henholdsvis kr. 857 407 og kr. 10 650. Samlet lønn til 13 funksjonærer utgjorde kr. 143 747.

I dagbrudd ble det brutt 19 000 m³ fast fjell og forbrukt 24 000 kg sprengstoff. Det ble fordret 675 tonn skrotstein til pukk og 45 963 tonn råmalm med 0,46 % Nb₂O₅, hvorav det i oppredningsverket ble produsert 1 244 tonn Niob-forkonsentrat med 7,8 % Nb₂O₅. Ved videre foredling av dette forkonsentrat ved Norsk Hydro, Herøya, ble det framstilt 178 054 kg eksportvare med 50 % Nb₂O₅ + Ta₂O₅.

Bedriften meddeler at salgsbetingelsene har vært meget gode i 1954.

11. F e h n s g r u v e n e , Ulefos Jernværk, Holla herred. Driften har vært innstilt. Bergrettighetene opprettholdes.
12. K j ø r h o l t K a l k s t e n s b r u d d , Eidanger herred, som drives for regning av A/S Rjukanfos, Oslo, var i regnskapsåret 1. juli 1953 til 30. juni 1954 i gang hele tiden. Antall beskjeftigede arbeidere var ved utgangen av juni måned 1954 i alt 200, hvorav 3 kvinner. Belegget i gruva var 171 mann. Av mannlige arbeidere ble det i alt utført 351 840 timeverk og av kvinner 6 907 timeverk for kontant arbeidslønn på henholdsvis kr. 2 601 927 og kr. 19 707. Lønn til 18 funksjonærer utgjorde kr. 299 800.

I gruva ble det brutt ut 250 194 m³ kalkstein og 16 600 m³ hardstein. Det ble fordret 625 484 tonn kalkstein med 88,7 % CaCO₃ og 41 503 tonn hardstein.

13. A / S D a l e n P o r t l a n d - C e m e n t f a b r i k , Eidanger. Virksomheten, som omfatter bryting av kalkstein i dagbrudd i forbindelse med sementfabrikasjon, var i gang i 296 dager med et samlet belegg på 39 mann i bruddet. Det ble utført i alt 83 095 timeverk for en kontant arbeidslønn på kr. 478 847. Lønn til 3 funksjonærer utgjorde kr. 59 935.

Det ble brutt og fordret 363 074 tonn kalkstein med ca. 80 % CaCO₃ og 106 342 tonn hornfels. Sprengstofforbruket utgjorde 64 309 kg.

14. B r e v i k K a l k f j e l l , Brevik herred, som drives for regning av Gutorm Pederssen, Oslo, var i drift i 225 dager med et belegg i gruva på 7 mann

ved årets utgang. Det ble utført i alt 9 956 timeverk for en kontant arbeidslønn på kr. 51 706. I gruva ble det brutt ut og fordret 5 299 tonn kalkstein med ca. 94—95 % CaCO_3 .

15. Bunes Kalkfjell, Stathelle, Bamble herred, som drives for regning av Bjønnes & Søn A/S, Stathelle, var i drift hele året med et belegg på 9 mann i gruva. Det ble utført 17 568 timeverk for en kontant arbeidslønn på kr. 88 326. Lønn til 1 funksjonær utgjorde kr. 10 950. I gruva ble det brutt og fordret 7 800 tonn kalkstein.
16. Snekkevik Kvartsbrudd, Sannidal herred, som drives for regning av S. Lunøe, Kragerø, kom i drift fra og med oktober måned. Virksomheten var i gang i 71 dager med et belegg på gjennomsnittlig 6 mann. Samlet, kontant arbeidslønn utgjorde kr. 18 200. Det ble brutt og fordret 1 682 tonn kvarts med et sprengstofforbruk på 420 kg.
17. Blandkjenn Kvartsbrudd, Skåtøy herred, som drives for regning av A/S Feltspatkompaniet, Kragerø, var i drift i 232 dager med et belegg på 9 mann. Ved brytning ble i alt utført 15 552 timeverk for en kontant arbeidslønn på kr. 68 042. Det ble brutt og fordret 10 955 tonn kvarts med et sprengstofforbruk på 3 700 kg.

Bedriften meddeler at avsetningen kan betegnes som jamn.

18. Lindvikkollens Rutilgrube, Skåtøy herred, som drives for regning av Herm. Jensen, Risør, har vært ute av drift hele året på grunn av manglende avsetning på rutil.
19. A/S Søftestad Gruber, Nissedal herred, var i drift i 275 dager. Antall beskjefligede arbeidere var ved årets utgang i alt 48, hvorav 2 kvinner. Belegget i gruva var 24 mann. Av mannlige arbeidere ble det i alt utført 85 305 timeverk og av kvinner 3 600 timeverk for en kontant arbeidslønn på henholdsvis kr. 406 514 og kr. 7 293.

I gruva ble det brutt 11 283 m^3 fast fjell, derav 1 845 m^3 ved oppfaringsarbeid. Sprengstofforbruket utgjorde 8 669 kg. Det ble fordret 1 110 tonn gråberg og 39 415 tonn råmalm, som ved sjeiding ga 28 188 tonn jernmalm med 54,71 % Fe og 1,00 % P.

20. A/S Dale Malmfelter, Nissedal herred. Ingen drift har funnet sted i årets løp. Bergrettighetene opprettholdes.
21. Aamdals Verk A/S, Skafså, Mo herred. Ingen virksomhet har funnet sted i årets løp. Bergrettighetene opprettholdes av Norsk Sprængstofindustri A/S, Oslo.
22. Tveitstå flusspatgruve, Mo herred, som drives for regning av Ole Bonden, Sande st., var i gang hele året med et gruvebelegg på 4—5 mann. Det ble utført i alt 6 200 timeverk for en kontant arbeidslønn på kr. 30 590. I gruva ble det brutt ut 240 m^3 fast fjell, som ved sjeiding ga 164 tonn stykk-flusspat med 80—85 % CaF_2 og 279 tonn flusspatgrus med 70—75 % CaF_2 .

I Østlandske bergdistrikt er det i løpet av året utstedt 28 mutingsbrev. Det er innbetalt årsavgift for 1955 for i alt 296 anvisninger. Fra distriktets lensmenn er inkommet 62 anmeldelser, hvorav 5 fra staten og 3 fra Kongsberg Sølvverk.

Melding om bergverksdriften i Vestlandske bergdistrikt i året 1954.

(Gitt av bergmester R o l f M y h r a , 30. april 1955.)

AUST-AGDER FYLKE

1. N æ s M i n e r a l m ø l l e , Dypvåg herred, som drives av Herm. Jensen, Risør, har ikke vært i drift i 1954, grunnet manglende avsetning på rutil.
2. B r å s t a d G r u b e r , Øyestad herred, som drives av Christiania Spigerverk, Oslo, har vært i drift i 282 dager. Antall beskjeftigede arbeidere var ved årets utgang 30, hvorav 14 mann i gruva. Det ble utført i alt 54 234 timeverk for en samlet, kontant arbeidslønn på kr. 240 194. Lønn til tre funksjonærer utgjorde kr. 38 000.

I gruva ble det brutt ut 5 000 m³ fast fjell og forbrukt 10 170 kg sprengstoff. Det ble fordret ut av gruva 11 300 tonn råmalm, som ved sjeiding ga: 4 500 tonn stykkmalm med ca. 62 % Fe og 6 800 tonn sekundamalm med ca. 54 % Fe.

Bedriften meddeler at virksomheten fortsatt er å anse som undersøkelsesdrift.

3. A / S A u s t - A g d e r J e r n m a l m g r u b e r , Øyestad. Virksomheten, som omfatter drift av de gamle jernmalmgruver i Klodeborgfeltet, var i gang i 260 dager med et belegg på 30 arbeidere, hvorav 18 mann i gruva. Det ble utført i alt 48 786 timeverk for en samlet, kontant arbeidslønn på kr. 244 875. Samlet lønn til 5 funksjonærer utgjorde kr. 53 154.

I gruva ble det brutt ut 8 500 m³ fast fjell og forbrukt 14 350 kg sprengstoff. Det ble fordret ut av gruva 17 000 tonn råmalm, som ved videre behandling i dagen ga 7 700 tonn eksportmalm med 39 % Fe og 1,8 % Mn.

4. L a u v r a k G r u b e r , Froland herred, som drives for regning av Ludvig Hammer, Arendal og H. Bjørum, Oslo, omfatter gruvedrift på feltspat og kvarts. Virksomheten var i gang hele året, og det ble utført i alt 17 778 timeverk for en samlet, kontant arbeidslønn på kr. 93 376. Lønn til 2 funksjonærer utgjorde kr. 18 000.

Det ble produsert 3 805 tonn feltspat og 200 tonn kvarts.

5. B j ø r u m M i n e r a l m ø l l e , Blakstad, Froland herred, som eies av H. Bjørum, Oslo, var i gang hele året. Det ble utført i alt 19 583 timeverk for en samlet, kontant arbeidslønn på kr. 91 220. Lønn til 2 funksjonærer utgjorde kr. 29 577. Det ble formalt 6 001 tonn feltspat og 212 tonn kvarts.

VEST-AGDER FYLKE

6. A / S K n a b e n M o l y b d æ n g r u b e r , Fjotland herred, har vært i drift i 277 dager. Antall beskjeftigede arbeidere ved årets utgang var i alt 106, hvorav 92 mann i gruva. Det ble utført i alt 182 599 timeverk for en samlet, kontant arbeidslønn på kr. 1 018 292. Samlet lønn til 25 funksjonærer utgjorde kr. 308 190.

I gruva ble det brutt ut 56 493 m³ fast fjell og forbrukt 29 800 kg sprengstoff. Fra gruva ble det fordret ut 144 267 tonn malmnyttig berg med gjennomsnittlig 0,178 % MoS₂. Ved flotasjon ble det herav produsert 241 tonn tørt molybdénkonsentrat à 95,5 % MoS₂.

Bedriften meddeler at tilgangen på arbeidskraft var god ved slutten av året, mens den hadde vært mindre tilfredsstillende i sommermånedene. Markedsforholdene var vanskelige helt til slutten av året, og prisene tilsvarende lave.

7. **K v i n a G r u v e r**, Fjotland herred, som drives av ingeniør Arne Mugås, Egersund, har vært i drift hele året med gjennomsnittlig 18 arbeidere, hvorav 10 mann i gruva. Det ble utført i alt 28 701 timeverk for en samlet, kontant arbeidslønn på kr. 165 352. Lønn til 6 funksjonærer utgjorde kr. 56 047.

I gruva ble det brutt ut 4 320 m³ fast fjell og forbrukt 3 200 kg sprengstoff. Fra gruva ble det fordret 11 700 tonn malmnyttig berg, som ved flotasjon ga 24 tonn tørt molybdénkonsentrat à 94,13 % MoS₂ og 0,42 % Cu.

Bedriften meddeler at virksomheten fortsatt er å anse som prøvedrift.

ROGALAND FYLKE

8. **T i t a n i a A / S**, Hauge i Dalane, Sokndal herred, var i drift i 289 dager med et samlet gjennomsnittsbelegg på 278 arbeidere, hvorav 74 mann i gruva. Det ble utført i alt 585 599 timeverk for en samlet, kontant arbeidslønn på kr. 3 041 188. Samlet lønn til 55 funksjonærer utgjorde kr. 781 783.

I gruva ble det brutt ut 144 430 m³ malm og 10 847 m³ gråberg, med et sprengstofforbruk på i alt 67 211 kg. Fra gruva ble det fordret ut 505 504 tonn råmalm med 17,54 % TiO₂ og 22,28 % Fe, samt 29 287 tonn gråberg. I oppredningsverket ble det produsert 149 185 tonn ilmenittkonsentrat med 43,83 % TiO₂ og 36,42 % Fe, samt 24 424 tonn magnetittkonsentrat med 66,2 % Fe og 3,29 % TiO₂.

9. **Ø r s d a l e n G r u v e r**, Bjerkreim herred. Ingen drift har funnet sted i årets løp. Bergrettighetene opprettholdes av A/S Norsk Bergverk, Oslo.
10. **A / S V i g s n e s K o b b e r v e r k**, Avaldsnes herred, var i drift i 280 dager. Antall beskjeftigede arbeidere var ved årets utgang 105, hvorav 51 mann i gruva. Det ble i alt utført 217 485 timeverk for en samlet, kontant arbeidslønn på kr. 1 035 168. Samlet lønn til 15 funksjonærer utgjorde kr. 225 560, hvorav kr. 4 800 i naturalytelser.

I gruva ble det brutt ut 14 300 m³ fast fjell og forbrukt 18 950 kg sprengstoff. Fra gruva ble det fordret 57 115 tonn kiskgods med 0,55 % Cu, 1,68 % Zn og 26 % S, hvorav det i oppredningsverket ble produsert:

8 912 tonn finkis	med 45,55 % S
1 129 » Cu-konsentrat	» 15,20 » Cu
718 » Zn- »	» 40,61 » Zn
15 679 » S - »	» 48,14 » S.

Omvasking av gammelt avfall fra vaskeriet ga 1 828 tonn kis med 44,5 % S.

HORDALAND FYLKE

11. **A / S S t o r d ø K i s g r u b e r**, Litlabø, Stord herred, som eies av den norske stat, har vært i drift i 266 dager. Antall beskjeftigede arbeidere var ved årets utgang 168, hvorav 8 kvinner. Belegget i gruva var 70 mann. Av mannlige arbeidere ble det i alt utført 296 293 timeverk og av kvinner 12 622 timeverk for kontant arbeidslønn på henholdsvis kr. 1 514 311 og kr. 43 676. Samlet lønn til 32 funksjonærer utgjorde kr. 467 970.

I gruva ble det brutt ut 42 627 m³ fast fjell og forbrukt 37 913 kg sprengstoff. Fra gruva ble det fordret 127 422 tonn råmalm à 21,1 % S og 8 604

tonn gråfjell, hvorav det i oppredningsverket ble produsert 47 456 tonn vasket kis med 39,1 % S og 5 440 tonn sjeidet kis med 40,2 % S.

Produksjonsdriften var innstilt i tiden 30. januar—16. februar grunnet en ulykke i gruvesjakten.

12. **Gravdal Grubeselskap**, Mundheim, Varaldsøy herred, har vært i drift i 290 dager. Antall beskjeftigede arbeidere ved årets utgang var i alt 31, hvorav 1 kvinne. Belegget i gruva var 12 mann. Av mannlige arbeidere ble det i alt utført 56 233 timeverk og av kvinner 2 226 timeverk for kontant arbeidslønn på henholdsvis kr. 332 403 og kr. 6 020. Lønn til 3 funksjonærer utgjorde kr. 37 597.

I gruva ble det brutt ut 4 000 m³ fast fjell og forbrukt 11 000 kg sprengstoff. Fra gruva ble det fordret 1 000 tonn gråfjell og 12 000 tonn råmalm à 35 % S og 1,2 % Cu, som ved sjeiding ga 9 500 tonn ferdigvare à 39,9 % S og 1,42 % Cu. I årets tre første måneder ble det kun drevet oppfaring. Regulær produksjon tok til 1. april.

Bedriften meddeler at året 1954 har vært gunstig, med god tilgang på arbeidskraft.

13. **Kvalvik Kvartsbrydd**, Alvik, Kinsarvik herred, som drives av A/S Bjøvefossen for eget bruk til framstilling av ferrolegeringer, har vært i drift i 300 dager. Antall beskjeftigede arbeidere var ved årets utgang 24. Det ble i alt utført 40 674 timeverk for en samlet, kontant arbeidslønn på kr. 223 366.

I dagbrydd ble det brutt ut ca. 11 000 m³ fast fjell og forbrukt 5 100 kg sprengstoff. Av 29 621 tonn kvarts ble det framstilt, for henholdsvis salg og eget bruk, 11 390 tonn og 6 660 tonn ferrosilisium basis 45 %.

14. **Bjørum Talkummølle**, Porsmyr, Kvam herred, som drives av H. Bjørum, Oslo, var i gang hele året. Det ble i alt utført 39 588 timeverk for en samlet, kontant arbeidslønn på kr. 208 996. Lønn til 2 funksjonærer utgjorde kr. 24 547.

I gruva ble det brutt og fordret ut 4 916 m³ fast fjell, hvorav det ble framstilt 6 529 tonn talkum og 5 762 tonn serpentinegrus.

15. **Mosterhavn Kalksteinsbrydd**, Moster herred, som drives av Odda Smelteverk A/S, har i årets løp fullført oppfarringsarbeidene for ny drift på dypet. Virksomheten har vært i gang i 300 dager, med delvis produksjonsdrift fra og med august måned. Antall beskjeftigede arbeidere var 19, hvorav 10 mann i gruva ved årets utgang. Det ble i alt utført 40 911 timeverk for en samlet, kontant arbeidslønn på kr. 172 881. Lønn til 1 funksjonær utgjorde kr. 14 485. Det ble brutt og fordret 3 892 tonn kalkstein og forbrukt 1 143 kg sprengstoff.

16. **Skaftun Kalksteinsbrydd**, Skaftå, Bruvik herred, som drives av Odda Smelteverk A/S, har vært i drift i 286 dager. Antall beskjeftigede arbeidere var ved årets utgang 47, hvorav 45 mann i gruva. Det ble utført i alt 96 536 timeverk for en samlet, kontant arbeidslønn på kr. 530 502. Lønn til 2 funksjonærer utgjorde kr. 31 760. Det ble brutt og fordret 50 721 tonn kalkstein av god kvalitet.

17. **Risnes Kalkstensbrydd A/S**, Trengereid st., Haus herred, var i drift i 235 dager med et belegg på 5 mann i gruva. Det ble utført 7 969 timeverk for en samlet, kontant arbeidslønn på kr. 42 443. Lønn til 1 funksjonær utgjorde kr. 10 000. I gruva ble det brutt og fordret ut 29 001 tonn kalkstein og 14 203 tonn avfallsstein, med et sprengstofforbruk på 7 142 kg.

18. **Vanvik Kvartsbrydd**, Bergegrend, Fusa herred, som drives av A/S Norwegian Talc, Bergen, har vært i drift i 284 dager. Antall beskjeftigede

arbeidere var ved årets utgang 16. Det ble utført i alt 30 415 timeverk for en samlet, kontant arbeidslønn på kr. 135 041. Lønn til 1 funksjonær utgjorde kr. 15 750. Det ble i dagbrudd brutt og fordret ut 42 374 tonn kvarts.

19. Det Norske Zinkkompani A/S, Eitrheim, Odda herred, var i drift i 365 dager med et samlet belegg ved årets utgang på 547 personer, hvorav 15 kvinner. Av mannlige arbeidere ble det i alt utført 1 224 935 timeverk og av kvinner 37 592 for kontant arbeidslønn på henholdsvis kr. 7 070 589 og kr. 134 648. Samlet lønn til 163 funksjonærer utgjorde 2 595 234 kroner.

Det ble behandlet 56 525 tonn sinkmalm med gjennomsnittlig 52,59 % Zn, importert fra Sverige, Australia, Spania og Canada. Produksjonen utgjorde:

36 009	tonn sink	med 99,99 % Zn
80,936	» kadmiu m	» 99,98 » Cd
929	» sinklegering	
39 932	» svovelsyre.	

I Vestlandske bergdistrikt er det i løpet av året utstedt 20 mutingsbrev. Det er innbetalt årsavgift for 1955 for i alt 734 anvisninger. Fra distriktets lensmenn er innkommet 107 anmeldelser.

Melding om bergverksdriften i Trondheimske bergdistrikt i året 1954.

(Gitt av bergmester Gunnar Aasgaard, 1. juni 1955.)

HEDMARK FYLKE

1. Folldal Verk A/S, Folldal, har vært i drift i 278 dager. Det gjennomsnittlige belegg har vært 254 arbeidere, hvorav 85 i gruva og 18 idagen, og 151 arbeidere var beskjeftiget med annet arbeid. Samlet antall timeverk var 527 448, og arbeidslønn kr. 2 540 913 i kontanter og kr. 1 000 i naturalytelser. Det var ansatt 20 funksjonærer med kr. 276 569 i lønn.

I Nordgruva ble det brutt ut 16 550 m³ fast fjell og fordret ut 56 968 tonn råmalm à 27,76 % S, 0,99 % Cu, 2,52 % Zn og 27,79 % Fe. I Sørgruva ble det brutt ut 9 500 m³ fast fjell og fordret ut 29 880 tonn råmalm à 26,19 % S, 0,83 % Cu, 1,74 % Zn og 25,42 % Fe. Av dette ble produsert:

I Nordgruva:	27 079	tonn flotasjonskis	à 46,00 % S
	2 852	» kopperkonsentrat ..	» 16,35 » Cu
	2 044	» sinkkonsentrat	» 42,80 » Zn.
I Sørgruva:	13 223	» flotasjonskis	» 46,00 % S
	1 259	» kopperkonsentrat ..	» 16,35 » Cu
	756	» sinkkonsentrat	» 42,80 » Zn.

Folldal Verk har vært i kontinuerlig drift hele året. Tilgangen på arbeidskraft har vært god, også i sommermånedene. Priser og avsetningsforhold har vært tilfredsstillende, når det gjelder svovelkis og kopperkonsentrat. Prisen på kopperkonsentrat har vært særlig god med sterk stigning siste halvår. Sinkprisen har imidlertid vært meget svak. — En tendens til svak stigning i sinkprisen viste seg imot slutten av året.

SØR-TRØNDELAGE FYLKE

2. Killingdal Grubeselskab, Reitan st., Alen, som tilhører H. & F. Bachke og V. B. Lange, har drevet Killingdal gruve i 231 dager. Det gjennomsnittlige belegg har vært 8 funksjonærer og 52 arbeidere, hvorav 29 i gruva og 3 i dagen, mens de øvrige 20 arbeidere var beskjeftiget med taubane, verksted osv. — I 1954 ble produksjonen tatt fra den øvre del av gruva, mens det ble drevet ut rom for kissilo og montert knuserianlegg i bunnen av den nye Bjørgensjakten. Det ble i året utført 96 251 arbeidstimer for en arbeidslønn på kr. 501 898. Funksjonærlønn var kr. 105 210.

Det ble utbrutt i gruva ca. 5 100 m³ fast fjell og produsert 20 492 tonn råmalm. Av denne ble utsjeidet 8 722 tonn finkis (A-kis) med 44 % S, 1,7 % Cu og 7 % Zn. Videre 11 770 tonn subbus (B-kis) med 42 % S, 1,5 % Cu, 7 % Zn. Subbusen ble viderebehandlet ved flotasjonsverket i Trondheim.

2 b. Killingdal Grubeselskabs flotasjonsverk i Trondheim var i drift i 280 dager med 18 arbeidere i 42 406 arbeidstimer og kr. 183 719 i lønn. Eier i arbeid ved bedriften og funksjonærer i alt 6 mann med lønn kr. 90 400. Av 15 283 tonn malm fra Killingdal gruve ble det produsert:

751 tonn	kopperkonsentrat		med 20 % Cu
1 587	»	sinkkonsentrat	 » 47 » Zn
11 989	»	flotasjonskis	 » 50 » S.

Dessuten ble det behandlet 17 100 tonn malm fra A/S Undals Værks Ny Interessentskabs gruve i Rennebu.

3. A/S Undals Værks Ny Interessentskab, Rennebu, har vært drevet i 300 dager med et belegg på 32 arbeidere, herav 19 i gruva og 13 i dagen ved gruva og annet arbeid.

Samlet arbeidslønn kr. 327 221 — og 3 funksjonærer med kr. 35 063 i lønn. Det ble utbrutt 4 500 m³ fast fjell og fordret ut av gruva 17 400 tonn råmalm med 1,1 % Cu, 1,4 % Zn og 33,6 % S. Råmalmen ble sendt til Killingdal Grubeselskabs flotasjonsanlegg i Trondheim hvor det av 17 100 tonn ble produsert:

11 407 tonn	kiskonsentrat		med 46 % S
632	»	kopperkonsentrat	 » 20 » Cu
186	»	sinkkonsentrat	 » 42 » Zn.

Det uttales at priser, avsetning og arbeidsforhold stort sett har vært tilfredsstillende.

4. A/S Røros Kobberverk, Røros, har drevet i Olavsgruva i 322 dager og dertil kjørt flotasjongods fra gamle velter ved Størwartzgruva. Belegget har gjennomsnittlig vært 66 arbeidere ved gravedriften, 24 i Olavsgruva og 42 ved flotasjonsanlegget ved Størwartzgruva, transport, verksted og diverse. — Dessuten var 22 arbeidere beskjeftiget med en undersøkelses-synk ved Fjellsjøen, en del ved diamantboring m. v. I gruve og flotasjon ble det utført henholdsvis 133 543 arbeidstimer for en lønn på kr. 563 334 og ved Undersøkelsesdriften m. v. 43 930 arbeidstimer med arbeidslønn kr. 174 707. — Det var i alt 16 funksjonærer med lønn kr. 196 377.

Det ble utbrutt 12 663 m³ fast fjell i Olavsgruva og fordret ut 40 036 tonn koppermalm å 1,91 % Cu. Dessuten ble uttatt 6 195 tonn med 0,82 % Cu i Veltene. Ved flotasjonen ble framstilt 3 493 tonn kopperkonsentrat å 19,44 % Cu. Kopperkonsentratet ble sendt til Bolidens Gruvaktiebolag

i Sverige, hvor det ble forsmeltet 3 703 tonn à 19,49 % Cu, 41 gr./t. Ag og 0,926 gr./t. Au. Det ble utbrakt 684 626 kg elektrolyttkopper, 87,373 kg sølv og 1,5768 kg gull.

5. Orkla Grube-Aktiebolag, Løkken Verk i Meldal herred. Bedriften har vært i gang 282 dager. Belegget var 65 funksjonærer og 689 arbeidere, hvorav 272 i gruva og 202 i dagen, mens de øvrige 215 arbeidere var beskjeftiget i verksted, transport osv. Det ble utført i alt 1 392 131 arbeidstimer for en arbeidslønn på kr. 7 087 377 i kontanter og kr. 12 300 i naturalytelser. I funksjonærlønn ble utbetalt kr. 1 089 156.

Det ble utbrutt 95 206 m³ fast fjell og fordret ut av gruva 392 143 tonn kopperholdig svovelkis og 83 066 tonn gråberg. — Gråberget brukes sammen med tilført gråberg fra dagen til gjenfyllingsarbeid av tomtappet strosse-rom i gruva. I alt ble anvendt 140 060 tonn fyllmasse.

Det ble produsert:

76 087 tonn	eksportkis à 40,71 % S, 2,24 % Cu
279 315 »	smeltekis » 41,39 % S, 2,00 % Cu

I alt 355 402 tonn med ca. 41,5 % S og ca. 2,05 % Cu.

- 5 b. Orkla Metal-Aktieselskap, Thamshavn, som drives av Orkla Grube-Aktiebolag, Løkken Verk, har vært i drift i 305 dager i året. Ved hyttedriften var beskjeftiget 39 ½ funksjonær med en samlet lønn på kr. 640 158, og gjennomsnittlig 369 arbeidere som utførte i alt 787 803 arbeidstimer for en samlet lønn på kr. 3 480 402.

Det ble smeltet:

280 030 tonn	svovelkis med 41,445 % S og 1,958 % Cu
21 606 »	kalkstein
48 253 »	kvarts med 97 % SiO ₂
37 305 »	koks
295 »	brent kalk.

Av dette ble produsert 100 677 tonn svovel à 99,97 % svovel og 12 494 tonn skjærstein à ca. 35 % Cu og 14 726 tonn slagg med omkring 43 % Fe.

6. Nysæter Kalkstensmølle, Stallvik i Stjørna, har produsert 557 tonn kalksteinsmjøl og jordbrukskalk med 1—8 mann som samtidig har tørket og formalt korn i tilsammen 3 800 arbeidstimer.
7. A/S Røros Kera mikk har tatt ut en del kleberstein til smelting.

MØRE OG ROMSDAL FYLKE

8. Rødsand gruver, Nesset herred, som drives av A/S Rødsand Gruber, Oslo, har vært i drift i 303 dager. Belegget har vært 16 funksjonærer med kr. 210 650 i lønn og 120 arbeidere, hvorav 68 i gruva og 52 i dagen. Det ble utført i alt 224 934 arbeidstimer for en lønn på kr. 1 086 038. Det ble brutt ut av gruva 60 800 m³ fast fjell og fordret ut 188 621 tonn jernmalm med gjennomsnittlig 21 % Fe i magnetitt. Av dette ble produsert 58 702 tonn jernmalmslig à 62,6 % Fe og 0,5 % V. 13 213 tonn gråberg ble utkjørt fra gruva. Det ble solgt 18 700 tonn støpepukk og veigrus.

Gode avsetningsmuligheter og bedre tilgang på arbeidskraft. Produksjonen ble økt med ca. 8 % over 1953.

9. Glærum Kalksteingruve, Glærem, Surnadal, som tilhører A/S Årdal og Sunndal Verk, Oslo, har vært drevet i 304 dager i 1954. Belegget har vært 30 arbeidere, hvorav 23 i gruva og 7 i dagen i 58 973 arbeidstimer med kr. 288 846 i arbeidslønn. Det har vært 3 funksjonærer med kr. 42 080 i lønn. Det ble utbrutt 24 709 m³ fast fjell og fordret ut av gruva 71 089 tonn kalkstein hvorav 6 844 tonn av eldre beholdninger. Det ble produsert
10. 70 011 tonn kalkstein med ca. 98 % CaCO₃. 3 104 tonn avfall ble utkjørt. Sjøflot Kalksteinsgruve, Glærem i Surnadal, som eies av A/S Norwegian Talc, Bergen, har vært drevet i 270 dager. Det var ansatt 1 funksjonær og gjennomsnittlig 36 arbeidere, hvorav 32 i gruva og 4 i dagen og annet arbeid. Det ble utført i alt 68 698 arbeidstimer med en samlet arbeidslønn på kr. 315 427. Funksjonærlønn var kr. 15 450. Det ble brutt ut av gruva ca. 25 300 m³ fast fjell og fordret ut 31 145 tonn kalkstein.
11. Årnes Kalkstensbrudd, Stangvik herred, tilhører Electric Furnace Products Co. Ltd., Sauda. Driften har foregått hele året, minus 3 uker fellesferie, med et belegg på 21 arbeidere og 2 funksjonærer. Det ble betalt kr. 151 806 i arbeidslønn for 34 125 arbeidstimer. Funksjonærlønnen var kr. 24 078. Det ble brutt ut 7 727 m³ fast fjell i gruva og fordret ut 20 091 tonn kalkstein à 97 % CaCO₃.
12. Hustad Kalk og Marmor A/S, Elnesvågen i Fræna herred, hadde driften i gang i 240 dager fra mars til desember med 16 mann, hvorav 10 i bruddet og 6 ved transport, mølledrift osv. Arbeidslønn kr. 174 734. 2 funksjonærer med lønn kr. 27 276. Det ble utbrutt 5 185 m³ fast fjell og utfordret 14 000 tonn kalkstein (mot 8 000 tonn i 1953). Det ble produsert 8 000 tonn kalkstein, 1 405 tonn kalkpukk, singel og grus, 826 tonn marmor-korninger og 3 408 tonn kalksteinsmjøl. Knuseriet er modernisert og utvidd, og to nye siloer er bygd opp ved bruddet i Tverrfjell og der oppe er også montert knuserianlegg for pukk og subbusprodukter.
13. Visnes Kalk- og Marmorbrudd, Lyngstad, Eide på Nordmøre, har medregnet 2 eiere hatt et belegg på 17—30 mann som har brutt ut 30 842 tonn kalkstein. Herav ble 1 600 tonn brent i eget kalkbrenneri, formalt til veigrus 420 tonn og skipet 24 572 tonn. — Transport fra bruddet til brenneri og kai med 2 sjåfører på leide biler, 4—5 mann på anleggsarbeid. En tunnel for å lette lastingen er påbegynt. Lønninger i alt kr. 287 304. Det opplyses at avsetningsforholdene ikke har vært lette i 1954.
14. Lagnes Stenhuggeri og Marmorbrudd, Eide. Mindre drift i vintermånedene. Gjennomsnittlig 6 mann i arbeid med produksjon på omkring 7 000 tonn som er solgt gjennom Visnes Kalk- og Marmorbrudd.
15. Naas Kalkstenbrudd, i Eide, eiere Anders og Nils N. Naas. På grunn av råstoffmangel har det bare vært produsert 300 tonn kalkstein med ca. 98 % CaCO₃ i 1954. Det er oppnådd konsesjon for nytt brudd ovenfor Nåsårdene og anleggsarbeid for dette er i gang.
16. Naas Calcium A/S i Eide har fått ny konsesjon, og planer for anlegget er under utarbeidelse.
- 17 a. Brandsæter Stenhuggeri, Kalk- og Marmorbrudd, Eide herred, Møre og Romsdal fylke, som eies av John Brandsæter, har hatt et gjennomsnittlig belegg på 6 mann som har tatt ut 7 500 tonn kalkstein hvorav er produsert og solgt 7 000 tonn.
- 17 b. Olav P. Brandsæther, Eide, har ikke sendt inn årsberetning.
18. Saude Kalkverk, Larsnes, Sande herred, har hatt et belegg på i alt 13 mann, brutt ut ca. 6 500 m³ og produsert 12 950 tonn kalkstein med

- 93—96 % CaCO_3 . Herav er brent i egne ovner 3 150 tonn og produsert 11 200 hl brent kalk og 450 000 sementmurstein. Nytt mølleanlegg for brent kalk er ferdig, og det graves for nytt innslag til kalkbruddet. Det er medgått 23 380 arbeidstimer ved bruddet og 16 600 timer ved brenneriet m. v. — Håper å kunne øke produksjonen med 10—15 % i 1955.
19. Breivik Kalkverk, eier Ingvald Dyrhol, har hatt et belegg på 15 arbeidere og har produsert ca. 14 500 tonn cellulosestein, 3 000 tonn smeltestein og 150 tonn brent kalk.
 20. Vaagsøy Kalkverk A/S, på øya Voksa i Sande herred. Ingen innberetning.
 21. A/S Olivin, Aheim, har i sine brudd hatt et belegg på 32 mann og produsert 940 tonn olivinstein A, 15 678 tonn olivinstein B og 1 127 tonn vrak.

SOGN OG FJORDANE FYLKE

22. Framfjord Talkmølle, Framfjord i Sogn, som eies av A/S Norwegian Talc, Bergen, har vært i regelmessig drift. Belegget var 2 funksjonærer og 27 arbeidere, hvorav 8 i gruva, 12 ved mølledriften og 7 ved annet arbeid. Det ble utført tilsammen 63 776 arbeidstimer for en arbeidslønn på kr. 294 636. Funksjonærlønn var kr. 26 100.

Det ble brutt ut 2 650 m³ fast fjell og fordret 7 950 tonn talkumstein som ble formalt til talkum. Dertil 934 tonn fra andre forekomster. Ved årets slutt gjenstår talkumstein for bare noen måneders drift ved gruveåpningen til Kalveskår gruve. Driften i Gamlegruva er innstilt, og resultatet av boringene på forekomstene på den andre siden av dalen var ikke så lovende at man tør ta opp drift på grunn av de vanskelige transportforhold. — Mulig en talkumforekomst ved Dale gård kan bli tatt opp til drift, hvis leieforholdene blir rimelige. Ellers er det lite håp for fortsatt talkumdrift i Framfjord.

NORD-TRØNDELAG FYLKE

23. Fosdalens Bergverks-Aktieselskab, Malm, tilhører staten og har vært drevet i 261 dager. Belegget har vært 43 funksjonærer og 507 arbeidere, hvorav 345 i gruva, 102 i dagen og 60 ved annet arbeid. Det ble utført i alt 932 932 arbeidstimer med en samlet arbeidslønn på kr. 5 404 608. Funksjonærlønn kr. 637 276. I gruva ble brutt ut 152 038 m³ fast fjell og fordret ut av gruva 457 627 tonn råmalm og dertil 61 381 tonn gråberg. Produksjonen var 240 306 tonn jernmalmslig à 65,63 % Fe, 0,024 % P, 0,56 % S og 12 373 tonn svovelkiskonsentrat à 48,38 % S.

Konjunktturene for jernmalmslig har etter hvert begynt å normalisere seg etter høykonjunkturen de siste par år. Prisene gikk i løpet av året ytterligere noe ned, men viste mot slutten av året en fastere tendens. Avsetningsforholdene synes å ha variert noe. Arbeidsforholdene har vært gode og tilgangen på arbeidskraft likeså. Årets resultat må derfor stort sett sies å være tilfredsstillende.

24. Elektrokemisk A/S, Skorovas Gruber, Skorovatn p.å., har vært drevet i 303 dager. Belegget har vært 31 funksjonærer og 295 arbeidere, hvorav 60 i gruva og 21 i dagen, samt 214 ved annet arbeid.

Det ble utført 449 215 arbeidstimer med samlet arbeidslønn på kr. 2 191 334. Funksjonærlønn kr. 502 576. Utbrutt fast fjell 36 468 m³ og fordret ut av gruva 149 412 tonn kis og oppredningsgods med ca. 44 % S og 6 514 tonn gråberg. Det ble produsert 79 405 tonn kopperrik kis med 45,8 % S og 0,8 % Cu og 60 780 tonn kopperfattig kis med 47,1 % S. — Altså i alt produsert 140 385 tonn.

Bergverket har vært i jamn virksomhet gjennom hele året. Produksjonsprogrammet ble ved årets begynnelse satt opp med 125 000 tonn ferdige produkter overensstemmende med de salgsmuligheter som forelå. Imidlertid bedret omsetningsforholdene seg etter hvert, slik at den totale skipning for året ble ca. 140 000 tonn. Prisene må betegnes som gode. Tilgangen på arbeidskraft har vært bra.

25. A / S G r o n g G r u b e r, Limingen, eies av A/S Norsk Bergverk. Det ble utført vedlikeholdsarbeid og uttatt en del ytterligere kisprøver for pilotforsøk i Trondheim og smelteforsøk ved Orkla Metal-A/S, Thamshavn. Arbeidet med prøvene tok 80 dager. Arbeidsbelegg: 4 mann og 1 stiger. Timeverk: 8 741 med arbeidslønn kr. 33 051. Funksjonærlønn kr. 12 234. Det ble brutt ut ca. 75 m³ fast fjell og utfordret 250 tonn svovelkis. Herav ble 200 tonn nedknust til maksimum 6 m/m og sendt til Orkla Metal-Aktieselskab.
26. L i l l e b e r g V e r k A / S, Sparbu, som driver talkumgruve med tilhørende mølle, har vært i drift i 282 dager. Belegget har vært 1 funksjonær og 8 arbeidere. Det ble utført 14 815 arbeidstimer med samlet lønn på kr. 57 253. I gruva ble utbrutt 600 m³ fast fjell og fordret ut av gruva 1 500 tonn kleberstein. I mølla ble det produsert 1 459 tonn malt og siktet talkum.
27. A / S T a n g e n B r u k ' s kalksteinsbrudd, i Skatval, postadr. Stjørdal, har vært i drift i 51 uker med 2 funksjonærer og 8 arbeidere. Det er utført 16 871 arbeidstimer. Det ble produsert 7 630 tonn kalkstein. 1954 var et godt driftsår. Større renskingsarbeid blir satt i gang ovenfor bruddet for fortsettelsen av driften.
28. A / S L ø n v i k K a l k f e l t e r, Ytterøy, som eies av A/S Meraker Smelteverk, Koppeå, har vært drevet i 51 uker. Belegget har gjennomsnittlig vært 1 funksjonær og 16 arbeidere i 34 195 arbeidstimer. Det ble brutt ut 13 500 m³ fast fjell, derav produsert 32 631 tonn kalkstein à 98 % CaCO₃. Driften har gått normalt hele året og har vært avpasset etter behovet for kalkstein ved A/S Meraker Smelteverk, som har fått 24 231 tonn, mens 7 215 tonn er sendt annetsteds.
29. Ø s t b o r g K a l k b r u d d — Kvernmo kalksteinsmølle, Frol ved Levanger, tilhører Felleskjøpet i Trondheim. Det har vært 2 mann i bruddet og 2 mann i transport i 42 uker med 4 830 arbeidstimer. Det er fordret ut av gruva 3 682 tonn kalkstein og derav er solgt 100 tonn og framstilt ved mølla 3 582 tonn kalksteinsmjøl à ca. 54 % CaO. Medregnet mølla er 10—12 mann i arbeid med lønn på ca. kr. 80 000 og 1 ¾ funksjonær med lønn på kr. 8 000.
30. A / L S u n n a n K a l k s t e i n m ø l l e, Sunnan, har vært i drift i 46 uker med et belegg på 4 mann med i alt 9 100 arbeidstimer. Det er framstilt 2 536 tonn knust kalkstein hvorav omtrent halvparten er solgt som kalksteinsmjøl til jordbruket og resten solgt som pukk. Formannen har opplyst at omsetningen av kalksteinsmjøl til jordbruket fremdeles er liten, så det er pukksteinsalget som holder driften igang.
31. H y l l a K a l k v e r k, Røra, drives av firma Nicolay Buch, Trondheim, med 3 funksjonærer og 40 arbeidere. Produksjonen har vært 27 500 tonn

kalkstein. Hovedmassen er tatt til kalkbrenneriet og der er solgt ca. 13 070 tonn brent kalk, 1 200 tonn kalkstein og noe kalksteinsmjøl.

32. *Åsen Kalksteinbrudd*, Åsen, har produsert 570 tonn kalkstein ved eieren Olav Richstad. 492 tonn er solgt til industrielt bruk og 78 tonn som kalksteinsmjøl til gjødning.

Skifer- og hellebrudd.

SØR-TRØNDELAG FYLKE

33. *Engan Skiferbrudd*, Engan st., drives av brødr. Hansen og har et belegg på 8 mann. Det ble utbrutt 5 573 m² tilhogde heller og 4 984 m² bruddheller, i alt 10 557 m².
34. *Skiferbrudd i Engan*, tidligere Flaten Skiferindustri, Engan st. Hans Flaten har overlatt driften til arbeiderne Olav Gotheim & Co., og ifølge oppgave fra Olav Gotheim har produksjonen vært 5 460 m² bruddheller og 5 614 m² hogd stein, i alt 11 074 m² av 1300 m³ uttatt fjell i 13 487 arbeidstimer. Arbeidslønn kr. 74 740.
35. *Stjørnasten*, Husbysjøen, Stjørna herred, Sør-Trøndelag fylke, som tidligere ble drevet av Hans Flaten, Flaten Skiferindustri, Engan st., drives nå av arbeiderne, og med en produksjon på 11 052 m² hogd stein og 2 950 m² bruddheller.
36. *Oppdal Stenindustri A/S*, Oppdal, har beskjeftiget 40 arbeidere og produsert 20 853 m² hogd stein, 12 981 m² bruddheller og 49 m³ murstein.
37. *A/S Oppdalsten*, Oppdal, har hatt et belegg på 39 arbeidere og funksjonærer. Det er produsert 25 700 m² tilhogde heller og 9 300 m² bruddheller. Samlet lønn for arbeidere og funksjonærer kr. 391 565, en øking på 26 % fra 1953.
38. *Hans Risan*, Engan st. har ikke innsendt oppgave.
39. *Orkdal Helle- og skiferbrudd*, Hemne, har ikke inngitt oppgave. Det drives av brødrene Lunde, Melhus.
40. *Gunnar Bøbak A/S*, Ler, har begynt drift på skiferbrudd i Flå herred. Det er bygd vei opp til bruddet.

NORD-TRØNDELAG FYLKE

41. *A/S Snåaskifer*, Jørstad st., har begynt drift på det gamle Thoråsbruddet i Finnkjerringfjellet. Det meste av den gamle veien oppover langs Imsaelven er brøytet med bulldoser. Bruddet er rensket for avfall, og det er produsert 14 460 stk. takskifer, omkr. 1 000 m², som er solgt innen bygda.

OPPLAND FYLKE

42. *A/S Skifer og Heller*, Otta st., Sel herred, har et belegg på 9 mann og 1 formann. Produksjon: 6 047 m² takskifer og 1 697 m² hogde plater, fliser og heller samt 700 m² bruddheller, i alt 8 444 m².
43. *Otta skiferbrudd*, Otta st. drives av A/S Sten og Skifer (Kjøde), Bergen med 19 mann og har produsert 7 977 m² takskifer.
44. *Spranget helle- og skiferbrudd i Sel statsalmenning*. Drift er begynt av O. H. Bråthen og Hans Leiren, Otta st.
45. *Johan Elvens helle- og skiferbrudd i Grimsdal statsalmenning*, Sel, også nytt, har ikke vært i drift i 1954.
46. *Statshaugen Helle- og Skiferbrudd*, også nytt, i Grimsdal statsalmenning i Sel har vært i drift med 2 mann i 1954. Produksjonsoppgave er ikke innkommet.

*Granitt- og kvartsbrudd.***SØR-TRØNDELAGE FYLKE**

47. Nær Støren st. har i mange år vært flere brudd på «hvit granitt», som er en vakker hvit kvartsdiorit, også kalt «Trondhemitt».

HEDMARK FYLKE

48. Tolga Granitbrudd, Tolga st. har tatt opp drift i tidligere brudd på hvit granitt, «Trondhemitt».

Ved Trondheimske bergmesterembete er det i 1954 ved årets utløp betalt årsavgift for 1 319 anvisninger, og det er fornyet 394 anvisninger tilhørende staten. Videre er det utstedt muting på 36 anvisninger. Fra lensmennene er innkommet 253 anmeldelser.

Melding om bergverksdriften i Nordlandske bergdistrikt i året 1954.

(Gitt av bergmester K. L. Bøckman, 5. mai 1955.)

Også 1954 har vært et godt år for bergverksdriften i Nordlandske distrikt. Metallprisene viste en jamt stigende tendens, som var særlig utpreget mot årets slutt for metallene kopper og bly. Under disse forhold kom Mofjellet gruve atter i produksjonsdrift fra begynnelsen av februar måned og fikk et jamt bra produksjonsår. Bleikvassli gruve økte sin bryting med 50 %, og produksjonen særlig av det verdifulle blymalkonsentrat steg tilsvarende. Også kisen har visstnok vært lettere salgbar enn i året forut.

På grunnlag av de innsendte oppgaver fra bedriftene skal gis følgende opplysninger:

Jernmalm.

1. Bjarkøy gruver i Bjarkøy ligger i det fri.
2. Melø gruve i Bjarkøy med tilgrensende mutinger opprettholdes ved årsavgift av A/S Nordiske Grubekompani.
3. Dunderlandsdalen jernmalmfelter er av A/S Norsk Bergverk overdratt til det rekonstruerte A/S Rana Gruber, som opprettholder anvisningene ved årsavgift. Det har ingen drift foregått på feltene.
4. Jernmalmføremkomstene i Seljeli, Elsfjord, opprettholdes av Stave og Lamos arvinger og fru Charlotte Stave ved årsavgift.
5. Følstad jernmalmfelt i Vågan er blitt magnetometrisk undersøkt ved midler fra Utbyggingsfondet for Nord-Norge med opptakelse av et magnetometrisk kart.

Koppermalm, svovelkis, sink- og blymalm m. v.

6. A/S Sulitjelma Gruber, Fauske. Det gjennomsnittlige belegg har vært 886 arbeidere, derav 323 i gruvene, og 85 funksjonærer. I alt ble utført 2 014 645 timeverk og utbetalt kr. 8 461 238 i arbeidslønn. I funksjonærlønn ble utbetalt kr. 1 237 264.

Som forberedende arbeider ble utført:

Diamantboring:	14 borhull med tilsammen 457,4 l.m		
Tverrslag:	Ny-Sulitjelmaområdet	145 l.m	
	Gikenområdet	54 »	
	Sagmo gruve	132 »	
	Jakobsbakken gruve	75 »	406 l.m
Stigort:	Ny-Sulitjelmaområdet	28 l.m	
	Bursi gruve	49 »	
	Sagmo gruve	26 »	103 »
Avilon stoll:		398 »	
I alt			907 l.m

Av oppfaringsarbeider ble utført:

Ort og tverrslag:	Ny-Sulitjelmaområdet	206 l.m	
	Gikenområdet	553 »	
	Bursi gruve	294 »	
	Sagmo gruve	350 »	
	Jakobsbakken gruve	349 »	1 752 l.m
Synk:	Ny-Sulitjelmaområdet	45 l.m	
	Gikenområdet	254 »	
	Bursi gruve	61 »	
	Sagmo gruve	16 »	
	Jakobsbakken gruve	137 »	513 »
I alt			2 265 l.m

Av bygging: utstrosset 60 724 m³.

I alt brutt 81 109 m³ malm og 11 643 m³ gråberg. I gruvene ble gjensatt som mur og fylling 12 487 m³ og pumpet ut 292 650 m³ vann.

Fordret ut av gruvene 247 000 tonn råmalm. Herav leverte:

Ny-Sulitjelmaområdet	61 700 tonn = 25,0 %
Gikenområdet	60 500 » = 24,5 »
Bursi gruve	19 500 » = 7,9 »
Sagmo gruve	36 100 » = 14,6 »
Jakobsbakken gruve	69 200 » = 28,0 »

Av råmalmen ble utsjeidet 500 tonn gråberg, de resterende 246 500 tonn med en gehalt av 1,61 % Cu, 0,69 % Zn, 19,2 % S og 22,5 % Fe ble påsatt flotasjonsverket og utbrakte:

2 768 tonn finkis	à 3,61 % Cu og 45,6 % S	Skipet	2 769 tonn
56 400 » flot.kis	à 0,21 % Cu og 49,3 % S	»	51 839 »
1 916 » sinkkons.	à 47,36 % Zn og 15,0 % Fe	»	1 826 »
15 049 » kopperkons.	à 22,57 % Cu.		

I smeltehytta ble påsatt 15 457 tonn kopperkonsentrat som utbrakte 3 407 tonn bessemerkopper à ca. 99 % Cu. Herav ble skipet 3 395 tonn. Generatorenes yteevne var 9 200 kVA.

Selskapet melder om gode priser, bra arbeidsforhold og framgang i overholdelse og effektiv utnytting av arbeidstiden.

7. A / S B j ø r k a a s e n G r u b e r , Ballangen. Det gjennomsnittlige belegg har vært 247 arbeidere, derav 103 i gruva og 30 funksjonærer. Det er utført i alt 481 907 timeverk og utbetalt kr. 2 604 155 i arbeidslønn til arbeiderne og kr. 427 194 til funksjonærene.

I u n d e r s ø k e l s e s a r b e i d e r er boret 384,5 l.m diamantborhull i gruva og 130,25 l.m hull i Tårstadvfeltet, alt med negativt resultat. For A/S Norsk Bergverk er foretatt borer i Arnes nikkelmalmfelt.

U n d e r o p p f a r i n g er drevet 116,3 l.m ort og under a v b y g g i n g 197,4 l.m ort samt utstrosset 30 893 m³.

I alt brutt 35 143 m³ fast fjell, pumpet ut 222 700 m³ vann og gjensatt som fylling 1 300 m³.

Av gruva ble fordret ut 118 938 tonn råmalm. Etter frasjeiding av 7 973 tonn gråberg ble de resterende 110 965 tonn med en gehalt av 28,71 % S, 0,39 % Cu og 0,80 % Zn påsatt vaskeriet. Derav ble utvunnet:

49 927 tonn vaskekis	à 48,06 % S	Skipet 59 479 tonn
10 387 » flot.kis	à 46,72 % S	» 12 456 »
944 » kopperkons.	à 19,02 % Cu	» 887 »
527 » sinkkons.	à 48,09 % Zn	» 685 » .

Avbyggingen er vesentlig foregått på Helgeland og Trøndelag etasjer. På Møre etasje er drevet oppfaring og tilreding. Arbeids- og avsetningsforholdene betegnes som tilfredsstillende.

Generatorenes yteevne var 4 000 kVA.

8. B e r g v e r k s e l s k a p e t N o r d - N o r g e A / S , Nord-Rana. Gjennomsnittlig belegg var 72 arbeidere, derav 29 i gruva, og 12 funksjonærer. Det ble utført i alt 142 716 timeverk og utbetalt kr. 801 710 i arbeidslønn. Til funksjonærene ble utbetalt kr. 139 811.

I u n d e r s ø k e l s e s a r b e i d e r ble boret 594,23 l.m diamantborhull. Under o p p f a r i n g ble drevet 526 l.m ort og under a v b y g g i n g strosset ut 6 913 m³. Det ble pumpet ut ca. 70 000 m³ vann og gjensatt som fylling 375 m³ berg.

I alt ble brutt 8 491 m³ fast fjell og fordret ut av gruva 15 427 tonn råmalm à 5,4 % Zn og 0,4 % Pb, som ble påsatt flotasjonsverket.

Herav ble utbrakt:

1 338 tonn sinkkonsentrat	à 54,4 % Zn
83 » blykonsentrat	à 61,8 % Pb
266 » kopperkonsentrat	à 24,4 % Cu
2 159 » flotasjonskis	à 49,9 % S.

Bedriftens vannkraftverk brente ned på forsommeren, så det er senere drevet med leid strøm og en forbrenningsmotor på 75 HK. Driften har gått i 11 måneder med et redusert belegg.

9. A / S B l e i k v a s s l i G r u b e r , Korgen. Det gjennomsnittlige belegg var 64 arbeidere, derav 43 i gruva, og 6 funksjonærer. Det ble utført 118 620 timeverk og utbetalt kr. 549 220 i arbeidslønn. Til funksjonærene ble utbetalt kr. 63 150.

Ved undersøkelser og forberedende arbeider ble boret 93,09 l.m. diamantborhull, drevet 64,3 l.m. sjakt og 174,3 l.m. kommunikasjonsort. Under oppfaring ble drevet 621,6 l.m. ort og under avbygging utstrosset 7 481 m³. Det ble pumpet ut ca. 40 000 m³ vann. I alt ble brutt 11 292 m³ fast fjell og fordret ut av gruva 28 015 tonn råmalm og 13 363 tonn gråberg. Råmalmen med en gehalt av 5,5 % Zn og 3,0 % Pb ble nedkjørt til Andfiskåga og påsatt flotasjonsverket på leiebasis. Det ble utbrakt:

2 158 tonn	sinkkonsentrat	à 54,0 %	Zn
1 041	» blykonsentrat	à 62,9 %	Pb
7 590	» flotasjonskis	à 47,8 %	S.

Gruva driver med leid strøm fra Røssåga kraftverk.

10. Husvik sink- og blymalmgruve i Tjøtta har ikke vært i drift, men rettighetene opprettholdes ved årsavgift av C. Tennant Sons & Co., som har overtatt dem fra Kaare Bagøiens dødsbo.
11. Bossmokisgruve, Nord-Rana. Rettighetene holdes av staten, som har overtatt dem fra Nord-Rana kommune.
12. Malmhaugkisgruve, Nord-Rana. Rettighetene holdes av A/S Elektrokemisk ved årsavgift.
13. A/S Rødfjeldets Kisgruber, Nord-Rana. Rettighetene opprettholdes ved årsavgift.
14. Dverbergkisfelt, Andøya. Feltet ble systematisk boret i mai 1954 for midler fra Utbyggingsfondet for Nord-Norge. Det ble nedsatt 19 borhull med en samlet lengde av 983,9 meter. Utpå høsten er feltet på ny blitt geofysisk undersøkt ved Geofysisk Malmleting.
15. Laksådalen og Oterstrand molybdéngruver, Gildeskål. Rettighetene holdes av fru Helga Finneid og A/S Norsk Bergverk ved årsavgift.
16. Rånanikkelmalmfelt i Ballangen holdes mutet av staten ved Industridepartementet og bestyres av A/S Norsk Bergverk.

Etter oppdrag har A/S Bjørkaasen Gruber boret 7 diamantborhull på feltet med tilsammen 1 135 meter. De fleste av borhullene har skåret malm. Undersøkellesarbeidet vil antakelig bli fortsatt.

Grafitt, feltspat, kvarts, kalkstein, talkum m. v.

17. A/S Skaland Grafittverk, Berg i Senja. Det gjennomsnittlige belegg var 55 mann, hvorav 11 i gruva, og 15 funksjonærer. Det ble utført 112 070 timeverk og utbetalt i arbeidslønn kr. 620 487. Til funksjonærene ble utbetalt kr. 293 651.

Som forberedende arbeider ble drevet 16,8 l.m. stigort og foretatt utvidelser i fordrestollen, hvorved brutt tilsammen 154,7 m³ gråberg. Ved oppfaring ble drevet 49,3 l.m. feltort og 200,7 l.m. ort og synk med tilsammen 1 271,4 m³. Under avbygging ble strosset 3 925,6 m³.

I alt ble brutt 5 197 m³ malm og 154,7 m³ gråberg. Til oppredningsverket ble levert 14 093,25 tonn rågods à 31,65 % C. Herav ble utvunnet:

1 740,845 tonn	E.R.-kvalitet	à 86/90 %	C
1 324,615	» høyprosentlig	à 88/92 %	C
557,024	» støperi	à 60/80 %	C.

Av gruveproduksjonen ble levert 93 % fra Toppgangen og 7 % fra Gang nr. 1.

18. A / S J e n n e s t a d G r a f i t v e r k , Sortland. Det gjennomsnittlige belegg ved prøvedriften har vært 11 arbeidere, hvorav 9 ved stoll drift, og 2 funksjonærer. Det er utført 23 595 timeverk og utbetalt kr. 122 697 i arbeidslønn. Til funksjonærene er utbetalt kr. 19 200.

Prøvedriften har foregått med støtte av Utbyggingsfondet for Nord-Norge og har vesentlig bestått i driving av en 400 meter lang adkomststoll til grafittgangene, med uttaking av prøver for oppredningsforsøk. Disse er under utførelse ved Oppredningslaboratoriet, N.T.H. Driften fortsetter.

19. R e n n d a l s v i k G l i m m e r & G r a f i t t g r u v e r . E . F l o o d & C o . , har prøvedrift på grafitt-glimmerskifer i Renndalsvik, Meløy. Med støtte av Utbyggingsfondet for Nord-Norge er foretatt kontrollforsøk med rågodsets oppredning ved N.T.H. Selskapet har inne en søknad om videre lån til bygging av et prøveoppredningsverk i Renndalsvik.

20. N o r d l a n d P o r t l a n d C e m e n t f a b r i k A / S , Kjøpsvik i Tysfjord. Det gjennomsnittlige belegg ved kalksteinsdriften var 46 arbeidere, hvorav 27 i gruva, og 2 funksjonærer. Det ble utført 105 882 timeverk og utbetalt kr. 601 000 i arbeidslønn. Til funksjonærene ble utbetalt kr. 30 444.

Under o p p f a r i n g ble drevet 52 l.m feltort, 92,4 l.m stigort, 47 l.m mellomort og 30,1 l.m ledeort. Under a v b y g g i n g ble strosset 51 050 m³ kalkstein og 2 730 m³ skifer. I alt brutt 53 780 m³ fast fjell, som har gitt 127 478,5 tonn kalkstein à ca. 80 % CaCO₃ og 7 104 tonn skifer à ca. 70 % SiO₂.

21. A l t e r m a r k t a l k g r u b e i Nord-Rana drives av A/S Norwegian Talc, Bergen. Det gjennomsnittlige belegg var 17 arbeidere, derav 10 i gruva, og 2 funksjonærer. Det ble utført 37 477 timeverk som ble betalt med kr. 210 026 i arbeidslønn. Til funksjonærene ble utbetalt kr. 24 050.

Som u n d e r s ø k e l s e r ble boret ca. 800 l.m diamantborhull. Som f o r b e r e d e n d e arbeid og oppfaring ble drevet ca. 190 l.m stoll, feltort, tverrslag og stigort. Ved a v b y g g i n g ble utstrosset 3 080 m³. I alt er brutt 3 840 m³ fast fjell og fordret ut av gruva 11 520 tonn råtalkum, som er sendt til selskapets møller på Vestlandet. Det er pumpet ut ca. 5 000 m³ vann og gjensatt noen hundre m³ gråberg som fylling.

22. D r a g & H u n d h o l m e n f e l t s p a t b r u d d i Tysfjord drives av H. Stange & Co. A/S, Oslo. Det gjennomsnittlige belegg har vært 47 arbeidere og 3 funksjonærer. Det er utført 61 660 timeverk og betalt kr. 254 460 i arbeidslønn. I funksjonærlønn er utbetalt kr. 24 600.

I alt er brutt 1 776 m³ feltspat, 2 902 m³ kvarts og 672 m³ gråberg. Herav produsert 4 537 tonn feltspat og 7 258 tonn kvarts. Kraft produseres av 2 forbrenningsmotorer på 80 og 25 HK.

23. H a m m e r f a l l d o l o m i t t b r u d d i Sørfold drives av A/S Norwegian Talc, Bergen. Det gjennomsnittlige belegg var 60 arbeidere og 2 funksjonærer. Det ble utført 112 315 timeverk som ble betalt med kr. 570 313. Til funksjonærene ble utbetalt kr. 25 250. Det ble brutt 29 400 m³ fast fjell som ga 73 578 tonn dolomitt. Produksjonen er dels solgt, dels sendt til egne møller på Vestlandet.

24. H e l l a n d k v a r t s b r u d d i Sørfold drives av A/S Orkla Kvartsdrift, Løkken Verk. Det gjennomsnittlige belegg var 15 arbeidere og 1 formann. Det er utført 27 323 timeverk som er betalt med kr. 137 205. Til formannen er betalt kr. 12 600. Det er brutt ca. 6 500 m³ fast fjell, som har gitt 16 553

- tonn kvarts à 97 % SiO_2 . Kvartsen er sendt til smelteverket i Thamshavn. Drift og produksjon antas å bli uforandret i 1955.
25. Mårnes kvartsbrudd, Leikanger i Gildeskål ligger fortsatt stille.
 26. Råndal kvartsbrudd i Ballangen drives av Råndal Kvarts- og Feltspat A/S, Kopperå. Det gjennomsnittlige belegg var 17 arbeidere og 1 driftsbestyrer. Det ble utført 26 890 timeverk, som ble betalt med kr. 131 181. Driftsbestyreren fikk utbetalt kr. 11 334. Det ble brutt 4 560 m³ fast fjell, som ga 6 832 tonn kvarts à 99,23 % SiO_2 . Kvartsen er sendt til A/S Meraker Smelteverk, Kopperå.
 27. Kvandal kvartsbrudd i Skjerstad eies av fru Gude Schirmer i Oslo og drives på leiebasis av Arnt H. Braseth, Leivset. Det gjennomsnittlige belegg var 9 mann, som utførte 10 860 timeverk. I arbeidslønn ble utbetalt kr. 48 950. Det ble brutt ca. 2 900 m³ fast fjell, hvorav utbrakt 4 490 tonn kvarts, som alt ble avsendt.
 28. Leivset Aktiekalkbrønderi, Fauske. Det gjennomsnittlige belegg ved kalksteinsdriften var 4 mann og ved kalkovnen 4 mann samt 1 funksjonær. Det ble utført 15 000 timeverk og utbetalt kr. 68 380 i arbeidslønn. I funksjonærlønn ble betalt kr. 5 000. Som undersøkelse og oppfaring ble drevet 113 l.m grunnstoll etter kalksteinsdraget.
I alt ble brutt 2 200 m³ fast fjell og påsatt ovnen 2 100 tonn kalkstein som ga 1 156 tonn brent kalk og 65 tonn jordbrukskalk.
 29. A/S Kistrand Skiferbrudd, Valnesfjord i Fauske. Det har ingen ordnet drift vært, men 6—8 mann har arbeidd noen måneder i bruddet og produsert 12—1500 m² takstein og ca. 10 000 stk. garnstein. Produksjonen er omsatt gjennom selskapet.
 30. Neslia Kvartsbrudd A/S, Bardu. Ved prøvedriften i 1954 er det bygd vei fram til bruddet, anskaffet kompressor og gruveutstyr, samt oppført kompressorskur. Dertil brutt ca. 300 tonn kvarts ferdig for skipning som prøvelast til Arendal Smelteverk. Prøvedriften vil antakelig bli fortsatt i 1955 med bryting og skipning av større mengder.
 31. Jelstad kalkstensbrudd i Gildeskål,
 32. Grønnøy feltspatbrudd i Meløy og
 33. Krutådal bergkrystallbrudd i Hattfjelldal har ikke vært under belegg i 1954.

Fra lensmennene er innkommet 177 skjerpeanmeldelser. Det er utstedt 46 mutingsbrev, derav 8 til staten uten stempelavgift. Ved årsavgift er oppretholdt 2 099 anvisninger for private, og uten årsavgift 431 anvisninger for staten. Det er ingen utmål gitt i 1954.

Melding om bergverksdriften i Finnmark bergdistrikt i året 1954.

(Gitt av bergmester J. Wennberg, 9. juni 1955.)

På grunnlag av innhentede oppgaver fra bedriftene og ved hjelp av materiale ved embetets kontor kan følgende opplysninger gis om bergverksdriften i distriktet for året 1954:

Jernmalm.

1. Aktieselskabet Sydvaranger, Sør-Varanger herred. I året 1954 falt en av de større kunder ut, og Vest-Tyskland tok også mindre ut

enn det kontraktmessige kvantum. Produksjonen måtte derfor nedsettes en del. Selskapet hadde ved årets utgang 1 003 arbeidere og funksjonærer i sin tjeneste. Antall arbeidere varierte fra 773 til 839. Antall timeverk var 1 697 523. Samlet lønn til arbeiderne utgjorde i kontanter kr. 8 792 605 og i naturalytelser kr. 563 500. Samlet lønn til funksjonærer var kr. 2 019 660.

Det ble brutt 492 623 m³ gråberg og 457 809 m³ malm. Det ble fordret ut av gruva 1 330 071 tonn gråberg og 1 583 467 tonn malm med gjennomsnittlig 32,65 % Fe. Separasjonsverket var i drift 283 dager og utbrakte 723 903 tonn jernmalmslig med gjennomsnittlig 64,53 % Fe. Til 12 forbrukere i 3 land ble skipet 668 250 tonn slig. Ved årsskiftet var det på lager 55 750 tonn slig.

Den geologiske undersøkelse og kartlegging er fortsatt, og i året er det boret ca. 3 600 meter diamantborhull. Separasjonsverket er utvidd med et komplett mølle- og separatorsystem, og det er drevet en 800 m lang stoll for separasjonsverkets avfall. Til jernbanen mellom Kirkenes og Bjørnevatn er det anskaffet et 70 tonns diesel-elektrisk lokomotiv. Byggingen av pelletsverket er fremdeles utsatt.

Selskapet har fortsatt boligbyggingen på Kirkenes og i Bjørnevatn.

For året 1955 regnes med en skipning av vel 800 000 tonn slig. De oppnådde priser for 1955 ligger noe lavere enn for foregående år.

2. *R u b b e n m a n g a n h o l d i g e j e r n m a l m f o r e k o m s t e r*, Målselv herred. Det foreligger intet nytt om de forhandlinger som har vært ført med amerikanske interessenter om finansiering av eventuell drift.

Koppermalm og svovelkis.

3. *A / S V a d d a s G r u b e r*, Skjervøy herred. Etter oppdrag av Industri-departementet har A/S Norsk Bergverk gjennom hele året fortsatt undersøkelsen av forekomsten med stoll og stigordrift.

Sommeren 1954 ble det foretatt geologiske og geofysiske undersøkelser i malmens fortsettelse mot sør, og videre ble det boret ca. 700 meter diamantborhull. Selskapet fant disse undersøkelser såvidt lovende at det mener arbeidet med Rieppisfeltet bør fortsette. Selskapet hadde ved utgangen av året 1954 50 arbeidere og 5 funksjonærer i sin tjeneste. Antall arbeidere varierte fra 46 til 68. Antall timeverk var 143 000. I lønninger ble det utbetalt til arbeiderne kr. 731 107 og til funksjonærene kr. 84 763. I året 1954 ble det utbrutt i alt 5 500 m³ fast fjell.

4. *T s j a s k i a s m a l m f e l t*, Kautokeino herred. Det foreligger ennå ingen avgjørelse i de forhandlinger som har vært ført mellom Bolidens Gruvaktiebolag, Stockholm, og staten om konsesjon.
5. *B i r t a v a r r e m a l m f e l t e r i K å f j o r d d a l e n*, Kåfjord herred. Undersøkelsen ved disse felter ble fortsatt i 1954.
6. *R i n g v a s s ø y k i s f e l t*, Helgøy herred. Staten har her 26 ertsanvisninger. Det er ikke utført noe undersøkelsesarbeid i feltet i 1954.

Skifer m. m.

7. *A / L A l t a S k i f e r b r u d d*, Alta herred. Det har vært sesongvis beskjeftigelse av ca. 500 mann, fordelt på i alt 11 felter spredt over et stort område. Produksjonen var 5 006 361 stk. takskifer. Hertil kommer en del heller, fliser etc. I året ble det solgt 5 062 980 stk. takskifer som sammen med solgte heller, fliser etc. innbrakte netto fob. Alta kr. 2 462 303. Andels-

laget utvidde i 1954 sitt eksportmarked til å omfatte også Finnland og Sverige.

8. A / S S k i f e r , Alta herred. Hensikten med dette selskap er å forsøke å få rasjonell skiferdrift i Alta, og Utbyggingsfondet for Nord-Norge har 50 % av aksjekapitalen i selskapet. Selskapet har i 1954 utført en del forberedende arbeid og bygd opp et anlegg for framtidig drift. Det kan nevnes arbeidshus, boligbrakke og verksted.
9. A / L K v e n a n g s k i f e r , Kvænanen herred. Prøvedriften ved dette selskap ble stoppet høsten 1954, men selskapet har søkt Utbyggingsfondet for Nord-Norge om ytterligere lån for videre prøvedrift.
10. A / S V o s s S k i f e r b r u d , Lebesby herred. Drift har pågått hele året med gjennomsnittlig 19 arbeidere. Produksjonen var 504 016 stk. takskifer. Det ble utført 34 514 timeverk. I lønninger til arbeiderne ble utbetalt kr. 190 734.
11. D a l e n S k i f e r b r u d d , Lebesby herred. To mann har her utført 2 238 timeverk, og produksjonen var 16 649 stk. takskifer.
12. A / S A l t a G l i m m e r , Alta herred. Med støtte av de midler Utbyggingsfondet for Nord-Norge har bevilget til glimmerundersøkelser i Finnmark, har selskapet utført en del undersøkelser i Kautokeino herred.

Alluvialt gull.

Det var 5 gjeldende gullsøkingstillatelser for 1954, men noen gullsøking av betydning har ikke funnet sted.

Fra lensmennene er det i 1954 mottatt 253 ertsanmeldelser. Det er utstedt 74 mutingsbrev, og 715 anvisninger er opprettholdt ved årsavgifter.

Melding om bergverksdriften på Svalbard i året 1954.

(Gitt av bergmester H. W e l d e , 25. oktober 1955.)

Det var i året 1954 i alt 5 bedrifter på Svalbard som gikk inn under loven om bergverksdrift. Av disse var det i alt 2 norske og 3 russiske, alle med formål kullgruve drift.

De norske bedrifter var:

- 1) Store Norske Spitsbergen Kulkompani A/S.
- 2) Kings Bay Kull Comp. A/S.

De russiske bedrifter var:

- 1) Barentsburg.
- 2) Grumant.
- 3) Pyramiden.

Angående driften ved de enkelte gruveanlegg skal nevnes:

Store Norske Spitsbergen Kulkompani A/S. Driften gikk som tidligere i selskapets to gruver i Longyearbyen, Gruve I og Gruve II.

I Gruve I ble det drevet på et gjenstående parti i det indre av HS-avdelingen samt i HS3-avdelingen. Mot vest viste oppfaringen av den nye hovedstoll HS4 stort vanntilsig med økende vanskeligheter under drivingen. Gruve I ble derfor midlertidig stoppet fra sommeren av, og i stedet ble det gjort et nytt påhogg

i det såkalte Kistefjellet mellom Longyearbreen og Larsbreen. Påhogget fikk navn av Gruve IV, og hovedstollen var her inndrevet og forbygd i ca. 100 m lengde ved utgangen av 1954. 50 m til venstre for hovedstollen var samtidig inndrevet stoll for ventilasjonen.

I Gruve II fortsatte rivningen av pillarene i den gamle HS-avdeling. Dessuten fortsatte driften i H2S- og H3-avdelingen med vanlig strossedrift. Et gjennomslag fra H2S til de indre drifter i gamle HS-avdelingen frigjorde en ikke ubetydelig kullmengde som her sto igjen. De to hovedstoller ST22 og H4 som går henholdsvis fra H2S-avdelingen og H3-avdelingen til gjennomslag, hadde ved årets utgang ca. 300 m igjen før gjennomslag blir oppnådd. Den store forkastning med en spranghøyde på 6—8 m som en hadde møtt i den indre del av H3 foregående år, ble drevet igjennom, og kullgangen avdekket i ca. 50 m lengde i løpet av april måned. Mektigheten var dog liten, ca. 63—64 cm liksom forkastningens beliggenhet nesten parallell med hovedstollen, har sinket den videre avbygging av feltet.

Av nybygg i dagen skal nevnes et stort, velutstyrt sykehus som ble tatt i bruk i mai 1954. Det var en erstatning for det tidligere sykehus som ble ødelagt under rasulykken sommeren 1953.

Ute ved lagringsplassen på Hotellnesset har det nyoppførte sjeideanlegg vært i drift fra straks før nyttår sammen med den nye kran for lagring av forskjellige sorter kull.

Kings Bay Kull Comp. A/S. Som omtalt i forrige årsrapport ble alt produksjonsarbeid stoppet i bedriftens gruver i Ny-Alesund etter eksplosjonsulykken våren 1953. Det eneste arbeid som ble drevet senere, var pass av pumper og opprydding etter eksplosjonen. Oppryddingsarbeidet fortsatte utover våren 1954, samtidig som det etter hvert kom i gang en del oppfaringsarbeid. Oppryddingen omfattet bl. a. også utvidelse av tverrsnittet av forbindelsen mellom Sofie og Ester gruver, for derved å minske motstanden for friskluftstrømmen, og således skaffe bedre betingelser for ventilasjonen av Ester gruve. Oppfaringen har vesentlig vært drevet i de to feltorter FO18 og FO20, med sine tilhørende ventilasjonsorter i ca. 15—20 m avstand fra de respektive feltorter. Dessuten har det vært drevet ventilasjonsforbindelse mellom FO29A og FO29B.

Tidlig på året ble det øverst i Sofie sjakt satt opp en trykkvifte som hovedventilator for gruvene, og denne har vist seg å være meget effektiv, idet returluften jamt over har vært så godt som fri for metangass.

Kraftstasjonen har som tidligere vært det svake punkt, idet det her kjøres året rundt med ett eneste aggregat, og i tilfelle dette skulle stoppe, vil en ikke disponere nok reservekraft til det arbeid som pågår, da vannlensing av gruva og leirens behov må dekkes først.

Angående driften ved de russiske gruver, som alle drives av det statskontrollerte selskap Arktikugol, skal nevnes:

Barentsburg med det russiske konsulat. Driften fortsatte som tidligere i gruvene på Kapp Heer. Det benyttes på de 2—3 strosser vanlig skrapeconveyor med fylling i gruvevognen i feltorten og oppheising og framkjøring av vognene til lagerplassen i Barentsburg. Driftene i gruva trekker seg etter hvert mot sør, men kullene er ofte temmelig skiferholdige og askegehalten relativ høy. Et større anlagt arbeid med utbedring av Sjakt IV var satt i gang, og fullt ferdig vil det bety mekanisk faring for gruvearbeiderne, som nå må gå den 7—800 m lange skråsjakt til fots.

Gruvan med Coles Bay. Driften i gruva fortsatte som tidligere med 3—4 strosser, men en var ofte plaget av skifer og mellomstein. Partiet øst

for den store forkastning som avgrenser de nåværende drifter østover skal tas med en gjennomgående skrås jakt ned til kullgangen, og forberedelser hertil ble påbegynt. Den nye elektriske banen mellom Grumant og Coles Bay ble fullført med en 1 400 m lang tunnel gjennom fjellet nærmest Grumant, og kullene kjøres herfra til lagerplassen i Coles Bay, hvorfra skipningen foregår.

Pyramiden. Det var i årets løp ingen produksjonsdrift ved anlegget, men en intens oppfaring og anleggsvirksomhet ble drevet. I første rekke skal nevnes arbeidet med en stort anlagt heisebane på ca. 1 100 m fra daganlegget ved sjøen opp til gruvene som ligger ca. 400 m o. h. Ved siden herav ble oppsatt en rekke nybygg som kontor, verksted m. m. samt diverse lagerbygninger. Produksjonsdrift menes å komme i gang i løpet av 1955.

Angående befolkning, skipning og produksjon i 1954 kan følgende meddeles etter de innkomne oppgaver:

Befolkning.

Norske:

Statstjenestemenn m/ familie i Longyearbyen:

Menn	7	
Kvinner	7	
Barn	7	
Isfjord radio	4	
Hopen radio	3	
Bjørnøya radio	4	
Halvmåneøya, kombinert fangst og studie	2	34

Anleggene:

Longyearbyen:

Menn	679	
Kvinner	130 (83 lønte)	
Barn	57	866

Ny-Alesund:

Menn	63	
Kvinner	19 (13 lønte)	
Barn	12	94

Total norsk befolkning 994

Russiske:

Barentsburg	1 011	hvorav 24 barn	
Grumant	986	» 12 »	
Pyramiden	657	» 15 »	
	2 654	hvorav 51 barn	2 654

I alt på Svalbard pr. 31. desember 1954 3 648

Produksjon og skipning.

N o r s k e :		Produsert tonn	Skipet tonn
Store Norske Spitsbergen Kulkompani A/S..		333 214	333 414
Kings Bay Kull Comp. A/S		¹ 7 304	480
Norske anlegg tilsammen		340 518	333 894
R u s s i s k e :			
Barentsburg			161 080
Grumant			120 459
Russiske anlegg tilsammen			281 539
Fra Svalbard i alt			615 433

Det er i årets løp ikke innkommet noen skjerpeanmeldelse, og heller ikke utstedt mutingsbrev eller gitt utmål.

¹ Gruvekontoret i Ny-Ålesund har oppgitt produksjonen til 7 307 tonn.

Register til bergmesternes meldinger.

	Side		Side
Alta Glimmer A.s	45	Franzefoss Bruk A.s	24
Alta Skiferbrudd A.l	44	Følstad jernmalmfelt	38
Altermark talkgrube	42		
Arktikugol	46	Glærum Kalksteingruve	34
Aust-Agder Jernmalmgruber A.s	28	Gravdal Grubeselskap	30
		Grong Gruber A.s	36
Bergverkselskapet Nord-Norge A.s	40	Grønnøy feltspatbrudd	43
Birtavarre malmfelter	44		
Bjarkøy gruver	38	Hammerfall dolomittbrudd	42
Bjørkaasen Gruber A.s	40	Helland kvartsbrudd	42
Bjørum Mineralmølle	28	Hurum Molybdéngruber	25
Bjørum Talkummølle	30	Hustad Kalk og Marmor A.s	34
Blandkjenn Kvartsbrudd	27	Husvik sink- og blymalmgruve	41
Bleikvassli Gruber A.s	40	Hylla Kalkverk	36
Bossmo kisgruve	41		
Brandsæter Stenhuggeri, Kalk- og Mar-		Jelstad kalkstensbrudd	43
morbrudd	34	Jennestad Grafitverk A.s	42
Breivik Kalkverk	35		
Brevik Kalkfjell	26	Killingdal Grubeselskab	32
Bråstad Gruber	28	Kings Bay Kull Comp. A.s	46
Bunes Kalkfjell	27	Kistrand Skiferbrudd A.s	43
Bøbak, Gunnar A.s	37	Kjørholt Kalkstensbrudd	26
		Knaben Molybdængruver A.s	28
Dale Malmfelter	27	Kongsberg Sølvverk	25
Dalen Portland-Cementfabrik A.s	26	Krutådal bergkrystallbrudd	43
Dalen Skiferbrudd, Lebesby	45	Kvalvik Kvartsbrudd	30
Det Norske Zinkkompani A.s	31	Kvandal kvartsbrudd	43
Drag & Hundholmen feltspatbrudd	42	Kvenangskifer A.l	45
Dunderlandsdalen jernmalmfelter	38	Kvina Gruver	29
Dverberg kislelt	41		
		Laksådal molybdéngruver	41
Elektrokemisk A.s, Skorovas Gruber	35	Langnes Stenhuggeri og Marmorbrudd	34
Elvens helle- og skiferbrudd	37	Lassedal Flusspatgruve	26
Egan Skiferbrudd	37	Lauvrak Gruber	28
		Leivset Aktiekalkbrønderi	43
Fehnsgruvene	26	Lilleberg Verk A.s	36
Flaten Skiferindustri	37	Lindvikkollens Rutilgrube	27
Folldal Verk A.s	31	Løkken Verk	33
Fosdalens Bergverks-Aktieselskab	35	Lønvik Kalkfelter A.s	36
Framfjord Talkmølle	35		

	Side		Side
Malmhaug kisgruve	41	Skifer A.s	45
Melø gruve	38	Skifer og Heller A.s	37
Mosterhavn Kalksteinsbrudd	30	Skorovas Gruber, Elektrokemisk A.s..	35
Mårnes kvartsbrudd	43	Smestad & Sætre A.s	24
		Snekkevik Kvartsbrudd	27
Neslia Kvartsbrudd A.s	43	Snåaskifer A.s	37
Nordland Portland Cementfabrik A.s..	42	Spranget helle- og skiferbrudd	37
Norsk Bergverk A.s.. 26, 29, 36, 38, 41, 44		Statshaugen Helle- og Skiferbrudd....	37
Norsk Magnesitindustri A.s	25	Stjørnasten	37
Norwegian Talc A.s	30, 34, 35, 42	Stordø Kisgruber A.s	29
Nysæter Kalkstensmølle	33	Store Norske Spitsbergen Kulkompani	
Næs Mineralmølle	28	A.s	45
Naas Calcium A.s	34	Sulitjelma Gruber A.s	38
Naas Kalkstenbrudd	34	Sunnan Kalksteinmølle A.l	36
		Sydvaranger A.s	43
Olivin A.s.....	35	Søftestad Gruber A.s	27
Opdal Stenindustri A.s	37	Søve Gruver	26
Opdalsten A.s	37		
Orkdal Helle- og skiferbrudd	37	Tangen Bruk A.s	36
Orkla Grube-Aktiebolag	33	Titania A.s	29
Orkla Metal-Aktieselskap	33	Tolga Granitbrudd	38
Oterstrand molybdéngruver	41	Tranby & Gjellebæk Kalkstensbrud A.s	25
Otta skiferbrudd	37	Tsjaskias malmfelt	44
		Tveitstå flusspatgruve	27
Rana Gruber A.s	38		
Renndalsvik Glimmer & Grafittgruver	42	Undals Værks Ny Interessentskab A.s..	32
Ringvassøy kislelt	44		
Risans hellebrudd	37	Vaddas Gruber A.s	44
Risnes Kalkstensbrudd A.s	30	Valdres Skiferbrud A.s	24
Rubben forekomst	44	Vanvik Kvartsbrudd	30
Rødfjeldets Kisgruber A.s	41	Vigsnes Kobberverk A.s	29
Rødsand Gruber A.s	33	Visnes Kalk- og Marmorbrudd	34
Røros Keramikk A.s	33	Voss Skiferbrud A.s.....	45
Røros Kobberverk A.s	32	Vaagsøy Kalkverk A.s.....	35
Råna nikkelmalmfelt	41		
Råndal kvartsbrudd	43	Ørsdalen Gruver	29
		Østborg Kalkbrudd	36
Saude Kalkverk	34	Østlandske Stenexport A.s	24
Seljeli jernmalforekomst	38		
Sjøflot Kalksteinsgruve.....	34	Aamdals Verk A.s	27
Skaftun Kalksteinsbrudd	30	Årnes Kalkstensbrudd	34
Skaland Grafitverk A.s	41	Åsen Kalksteinbrudd	37

Norges offisielle statistikk, rekke XI

Norway's Official Statistics, series XI

Rekke XI

Trykt 1956 (forts.)

- Nr.224 Veterinærvesenet 1953 *Service vétérinaire*
- 225 Forsikringsselskaper 1954 *Sociétés d'assurances*
- 226 Telegrafverket 1954—55 *Télégraphes et téléphones de l'Etat*
- 227 Norges postverk 1955 *Statistique postale*
- 228 Folkemengden i herreder og byer 1. januar 1955 *Population in rural districts and towns*
- 229 Sunnhetstilstanden og medisinalforholdene 1953 *Medical statistical report*
- 230 Skattestatistikk 1954—55 *Tax statistics*
- 231 Norges handel 1954 Del II *Foreign trade of Norway Part II*
- 232 Norges bergverksdrift 1954 *Norway's mining industry*

Statistisk Sentralbyrå utgir dessuten skriftserien Samfunnsøkonomiske studier og følgende månedshefter: *The Central Bureau of Statistics also publishes the series «Samfunnsøkonomiske studier» and the following monthly bulletins:*

Statistiske meldinger *Monthly bulletin of statistics*

Månedsoppgaver over vareomsetningen med utlandet *Monthly bulletin of external trade*

Abonnement på begge disse månedshefter tegnes i Statistisk Sentralbyrå. Pris pr. år kr. 10,00, pr. nr. kr. 1,00. *For subscription of the bulletins please write to the Central Bureau of Statistics, Oslo*

Av følgende publikasjoner er Byråets beholdning meget knapp, og en er takknemlig for å få overlatt enkelte eksemplarer:

Statistisk årbok, alle årganger til og med 1943—45, dessuten 1950

Norges handel, alle årganger til og med 1918, dessuten 1920—23, 1927—30 og 1934—39

Norges industri, 1895—1929, 1932—39, 1948 og 1949

Publikasjonen utgis i kommisjon hos
H. Aschehoug & Co., Oslo, og er til salgs hos alle bokhandlere.
Pris kr. 2,50 + oms. avgift.

Grendahl & Sønns boktrykkeri, Oslo.